

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

VOL. I—No. 1

ANTRADIENIS, (Tuesday),

BALANDIS (April) 17 D., 1951 M.

SIX CENTS

PREZ. TRUMANAS GINA SAVO POLITIKĄ

Respublikonai kelia nerimą rinkiminiais sumetimais. — Gen. MacArthuras nebuvo paminėtas, bet prezidentas iš anksto bando atremti generolo priekaištus. — Ne tiesa, kad vyriausybė norinti pataikauti komunistams. — Reikalinga didžiausia vienybė, nes JAV gresia baisus pavojus.

Washington. — Jefferson-Jackson dienos pietų proga prez. Trumanas pasakė vienos savaitės būvy savo antrą politinę kalbą. Susirinkusiems demokratų partijos vadams prezidentas pareiškė, kad dabar krašte esantį nerimą jo politikos priešininkai sąmoningai sukelia, tikėdamiesi, jog tokiose sąlygose jie galės laimėti ateinančius rinkimus.

Po tos pastabos prezidentas perėjo prie klausimų, kuriuos, kaip manoma, palies gen. MacArthuras savo pranešime kongrestui. Nors MacArthuras vardo prezidentas ir nepaminėjo, bet jis stengėsi iš anksto atremti numatomus generolo priekaištus ir puolė savo politikos priešininkus, kurie kongrese ir visame krašte jau ištisus mėnesius pikti kritikuoją vyriausybės politiką ir remia MacArthurą. Prezidentas nurodė,

kad jo priešų užsienio politikos trūksta nuoseklumo — jie nori saugumo neįsileidami pinigų, kariauti be kariuomenės, laimėti be rizikos ir imtis atsakymybės už pasaulio likimą neturėdami jokių draugų. Kartu jis ir pabrėžė, kad vyriausybė nemano, kaip tvirtina jos priešininkai, pataikauti komunistams ir nedarys jokių susitarimų, kurie „būtų atlyginimas už agresiją.“ Padorius ir garbingus debatus jis sveikina, bet paskutiniuoju laiku esą platina labai daug politinių plepalų.

Baigdamas savo kalbą, prezidentas išskėlė, kad JAV gresia mirtinis pavojus, nes joms graso galingas, bet atodais ir brutalus priešas. Vienintelis kelias jam nugalėti esąs kiekvieno piliečio tautinių reikalų statymas aukščiau už asmeninius ir didžiausia tautinė vienybė.

DAUG KALBETA, BET MAŽA PADARYTA

Paryžius. — Užsienio reikalų viceministerių konferencijoje po 30 posėdžių, anot anglų atstovo, padėtis pasidariusi kiek aiškesnė, negu prieš keletą dienų. Paaikškėjo, kad rusai Trieste klausimą noris svarstyti atskirai, nors kitus Balkanų klausimus jie nori sieti su Italijos taikos sutarties vykdymo nagrinėjimu.

JAV atstovas Jessup veltui mėgino išgirsti tuo klausimu aiškesnę Gromyko nuomonę, kurią būtų galima pateikti užsienio reikalų ministerių konferencijai, nors ligi šiol Vakarai daug kartų darė konkrečius pasiūlymus, o Sovietai juos atmetė, nieko konkrečiau nepasiūlydami. Gromyko tik prikašėjo

Vakarams, kad jie, nieko konkrečiau nepasiūlydami, atmeta Sovietų pasiūlymus ir jam esą viena tik aišku, kad Vakarai neįsistengia suprasti Sovietų

Barodos Maharadžai atėmė titulus ir pensiją

New Delhi. — Indijos vyriausybės turtingiausia Indijos maharadžai, buvusiam Borodos valdovui, atėmė teisę į 556.000 dol. metinę pensiją bei visus titulus. Mėnesio būvyje maharadža turi teisę pasirūpinti jam daromų kaltinimų atėmimui. Maharadža kaltinamas finansavęs reakcionierius ir tokiu būdu statęs Indijos saugumą į pavojų.

MIRĖ ERNESTAS BEVINAS

Londonas. — Balandžio 14 d. mirė buvęs Anglijos užsienio reikalų ministeris E. Bevinas. Užs. reik. ministeriu jis buvo paskirtas 1945 m., Darbo partijai laimėjus rinkimus, ir iš jo pareigų pasitraukė tik š. m. kovo 9 d., labai nusilpnėjęs iš užs. reik. ministerio posto dieną E. Bevinui sukako lygiai 70 metų. Į politiką E. Bevinas atėjo po ilgamečio darbo profesinėse sąjungose, kur jis savo karjerą pradėjo nuo 800 narių turėjusios profesinės sąjungos pirmininko vietos, ilgainiui tapdamas ilgamečiu milijonų narių turinčios General Workers Union generaliniu sekretorium. Jis anksčiau buvo likęs tvarkingai baigti net pradžios mokslo. Bet gimtųjų gabumų ir darbo dėka jam pavyko nuo pieno išvežtojo pagalbininko prasimušti ligi Anglijos minis-

terijų kabineto nario, kuriuo jis išbuvo, su trumpa pertrauka praėjusio karo metu, apie vie- nuoliką metų.

Pastaruoju laiku E. Bevinas sveikata nuolat silpo, ir tai pagaliau privertė jį pasitraukti iš politinės arenos, o širdies smūgis — ir iš gyvųjų tarpo.

SKANDALAS RYTŲ VOKIETIJOS „LIAUDIES POLICIJOS“ STOVYKLOJE

Berlynas. — JAV aukštojo komisaro kontroliuojamas „Neue Zeitung“ praneša, kad Rytų Vokietijos jūr policijos mokykloje kilo sąmyšis, kai Sovietų karininkas - instruktorius paleido šūvį į vieną kareivį ir jį sužeidė. Dėl kilusio pasipriešinimo dešimt kareivių buvo Sovietų valdininkų areštuoti.

Prieš kurį laiką panašus skandalas yra buvęs jūrų policijos mokykloje Kuehlingsborne, Mecklenburge.

Linkmenų ežeras.

„Atėities“ klisė.

IRANE PASKELBTA KARO PADETIS

Teheranas. — Irano senatas pritarė, kad pietinės Irano dalies naftos šaltinių sritybūtų paskelbta karo padėtis. Tuo norima užkirsti kelią naujiems neramumams. Čia streikuojančių darbininkų sargybos apstojo Anglo-Iranian Oil Company naftos rafinerijas ir sutrukdė daugeliui darbininkų atvykti į darbą. Ketvirtadienį įvykusiame susirėmimuose žuvo 14 asmenų, tarp kurių ir 3 anglai.

Anglų pasiuntinys Irane min. pirmininkui pareiškė, kad jo vyriausybė rezervuoja sau teisę įsikišti, jei aplinkybės to pareikalautų. Į Persų įlanką anglai yra sutelkę nemažą kiekį savo karo laivų. Irano min. pirmininkas anglams atsakė, jog už tvarką krašte atsako pati Irano vyriausybė.

Gali Sovietai įsikišti
Čia ypačiai baiminamasi, kad anglų intervencija gali būti dingstis ir Sovietams įsikišti. 1921 m. sudarytoji sutartis kaip tik duoda Sovietams gerą formalią priedangą panašiu at-

veju įsakyti savo kariuomenei žygiuoti į Iraną.

Streikai ir neramumai Irane vyksta jau keletas savaičių. Streikininkai reikalauja, kad Anglo-Iranian Oil Company pakeltų atlyginimą savo 80.000 darbininkų.

ITALIJA NORI, KAD BŪTŲ PAKEISTA TAIKOS SUTARTIS

Paryžius. — Italijos užs. reik. ministeris C. Sforza spaudos atstovams pareiškė, jog Italijos vyriausybė normaliai kreipėsi į draugiškus kraštus, kas jie būtų pakeisti kai kuriuos taikos sutarties nuostatus. Ministeris nurodė, kad Italija dabartinėmis sąlygomis negali atlikti Atlanto pakto jai skiriamų uždavinių. Pagal sutartį, Italija negali turėti daugiau kaip 300.000 vyrų kariuomenės, o taip pat yra apribota jos aviacija, karo laivynas ir įvairios ginklų rūšys.

PRIIMTAS KARO PRIEVOLES ĮSTATYMAS

Washington. — Atstovų rūmai balandžio 13 d. 372 balsais prieš 44 priėmė karo prievolės įstatymą, kuriuo karo prievolės bus šaukiami 18½ metų vyrai. Tarnybos laikas — 26 mėnesiai.

Daug tėtų pavieniui ir grupėmis pritarė šiam įstatymui, bet karo vadovybė įrodė, kad iš tokio jauno amžiaus vyrų galima išauginti tik šiuos karius. Apokymas teisis šešis mėnesius ir be apmokymo kareiviai negalės būti siunčiami į užjūrius. Naujasis įstatymas leidžia šaukti į kariuomenę ir vedusius vyrus.

MacARTHURAS IŠVYKO

Pirmadienio rytą 7:22 val. Japonijos laiku gen. MacArthur, palydėtas savo artimųjų bendradarbių ir milijoninės japonų minios, išvyko iš Tokio. Minia griausmingai jam šaukė: „Banzai!“ — tai reiškia — gyvenk 10,000 metų! Pirmoji sustojimo vieta buvo Honolulu salos.

MacARTHURAS GRĮŽTA Į JAV

Pirmadienį gen. MacArthuras išskrenda iš Tokio. — J. F. Dulles skuba dar kartą pasikalbėti su MacArthuru. — Iškilmingos išleistuvės Tokio. — San Francisco, New Yorke ir Washingtono ruošiami iškilmingi sutikimo paradai.

Tokio. — Gen. MacArthuras pirmadienį išvyko iš Tokio ir antradienį pasieks San Francisco. Jo atvykimas 24 valandomis susivėlino, nes vieną dieną generolas nutarė praleisti Havajuose.

Prieš MacArthurą išvykimą iš JAV atskubėjo į Japoniją J. F. Dulles, kuris norėjo dar kartą su generolu padiskutuoti Japonijos taikos sutarties klausimu ir „išgirsti jo išmintingą patarimą“ to krašto reikalais, kurį jis beveik šešerius metus valdė. Kaip žinome, J. F. Dulles yra prez. Trumano paskirtas paruošti taikos sutarties su Japonija projektą.

Is Japonijos gen. MacArthuras išlydėtas su didelėmis iškilėmis, dalyvaujant diplomatom, aukštesiems karininkams ir japonų vyriausybės atstovams. JAV taip pat ruošiasi labai iškilmingai jį sutikti. San Francisco, New Yorke ir Washingtono įvyks dideli sutikimo paradai. New Yorke majoro V. R. Impellitteri kviečiamas, generolas pasižadėjo ketvirtadienį dalyvauti Broadway, New York City įvykstančiame parade. Jis tik pareiškė pagėdavimą, kad nebūtų iš jo laukiama kokio formalaus pareiškimo. Manoma, kad savo pastabas užsienio politikos

klausimais MacArthuras nori pastabas užsienio politikos paskutinėmis dienomis jis yra gavęs iš Washingtono ir kitur labai daug prašymų, kad padarytų pranešimus užsienio politikos klausimais, bet ar MacArthuras juos priims ir kada jie bus, paaiškės tik vėliau.

LENKIJOS PRIMAS PAS POPIEŽIŲ

Lenkijos R. kat. Bažnyčios primas arkiv. Stefan Wyszynski šiuo metu yra Romoje ir buvo priimtas popiežiaus Pijaus XII privačioje audiencijoje. Audiencija truko vieną valandą. Kalbėjosi apie Lenkijos Bažnyčios padėtį. Smulkus pasikalbėjimo turinys neskelbiamas. Po audiencijos arkiv. St. Wyszynski pristatė popiežiui Lodzės vyskupą Michal Klepacz, kuris yra pirmo palydovas šioj keliunjį į Romą, ir savo sekretorių kun. Antaną Baraniak. Abu vyskupai gaus leidimą vykti į Romą popiežiaus Pijaus X beatifikacijos iškilimams š. m. birželio 3 d. Kardinolas Sapieha buvo Pijaus X konsekrutuotą vyskupą ir buvo kurį laiką popiežiaus rūmų šambelijonas.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Iš Genevos pranešama, kad IRO taryba nutarė savo veiklą testuoti dar ištisus šiuos metus arba bent ligi tol, kol turės lėšų. IRO žinioj šiuo metu dar yra 240.000 tremtinių, kurių 69.000 šiuo metu yra pasirošę arba ruošiasi emigruoti.

• Iš Sovietų okupuotos Vokietijos dalies atvykę asmenys praneša, kad Sovietai prie amerikiečių zonos pradėję telkti savo kariuomenę. Manoma, kad šis Sovietų kariuomenės judėjimas yra susijęs su ruošiamais pavasario manevrais. Žinia Vakarų Vokietijos pasieny sukėlė gyventojų tarpe nemažą nerimo.

• JAV ketvirtoji pėstininkų divizija iš Fort Benning, Ga., greitai laiku išvyksta į Europą gen. Eisenhowerio žinion. Kitos trys nutartos į Europą pasiųsti divizijos dar nepaskirtos.

• Anglijos princesė Elzbieta, kuri su savo vyru lankosi Italijoje, buvo popiežiaus priimta privačioj audiencijoj. Pažymėtina, kad anglikonų dvasiškijos atstovai, princerei ruošiantis vykti į Italiją, buvo išskėlę reikalavimą, kad princerei nesilankytų Vatikane.

• Pasitraukus iš pareigų gynybos vicesekreterėjus M. Leva vietoje prez. Trumanas pareigų C. Marshallo padėjėju paskyrė Durham, N. C., majorą D. K. Edwards. Naujasis gynybos vicesekreterius yra 37 m. amžiaus ir karo metu dirbo generalinio štabe. Jis yra teisininkas, iš karo tarnavęs pasitraukęs pulkininko leitenanto laipsny, ir yra gavęs visą eilę karinių ordinų.

• Kopenhagoje baigėsi danų ir amerikiečių pasitarimai Grenlandijos gynybos reikalu. Pasitarimų metu priimtas sutarties projektas, kuriame numatoma, kad sausumos ir jūroje salos gynyba perims danai, o amerikiečiai rūpinsis oro gynyba. Sutarties projektas perduotas abiejų kraštų vyriausybėms patikrinti.

• Washingtono paskelbta, kad vyriausybė nuo liepos 1 d. vėl įves antrojo pasaulinio karo metu buvusią tvarką trūkstantoms žaliavoms tvarkyti ir joms karo pramonėi bei kitoms su ja susijusioms gamybos šakoms paskirstyti. Planas numato pirmoj eilėj užtikrinti karo pramonės aprūpinimą svarbiausiais metalais — pliumu, variu ir aliuminijum.

• Irane streikuojantieji Abadan naftos srities darbininkai pradėjo demonstracijas, kurių metu įvyko susidūrimų su policija ir yra žuvusių bei sužeistų. Vyriausybė į neramumų sritį pasiuntė kariuomenės dalinius ir tankus. Neramumus išprovokavusi komunistinė Tudeh partija.

Dr. Kazys Sruoga-Veržikas

KAS BUVO NEGERAS — MacARTHUR AR POLITIKA?

- NEPAKEIČIAMAS, O PAKEISTAS
- ANGLŲ DIKTATAS
- PREVENTYVIS KARAS PRIEŠ SOVIETUS
- DABAR: ARČIAU AR TOLIAU KARAS SU SOVIETAIS

Cicero, Illinois. — "Darbininko" kovo 20 dienos numeryje rašiau, kad MacArthuras seniai jau nebebūtų Japonijoje, jeigu jis nekovojo už Amerikos gyvybinius reikalus. O štai iš 20 dienos į 21 prezidentas Trumanas pašalino MacArthurą iš visų karinių pareigų. MacArthur yra stačias legendinis Amerikos karų herojus, nekarūnuotas Japonijos imperatorius, niekada nesvyravęs bolševizmo priešas, nugalėjęs šiaurinius korėjiečius, atsilaukęs prieš šimtus tūkstančių raudonųjų liniečių Korėjoje, ir štai MacArthuras nušalintas. Kaip tik tuo laiku, kai raudonieji kiniečiai rengia naują milžinišką ofensyvą Korėjoje ir ne visai aiškios kilmės kariškos masės grupuojamos Mandžiūrijoje. Kas gi atsitiko? Ar MacArthuras blogas ar bloga politika tų, kurie tvarko Amerikos reikalus Azijoje?

MacArthuras buvo tos nuomonės, kad priešą reikia mušti ten, kur jis puola. Negalima priešui pasakyti, kad aš, va, Azijoje kariuotė nenoriu, aš noriu kariuotės Europoje. O svarbiausia MacArthuras tvirtino, kad jei Azija bus prarasta, tai ir Europą išsibels bus sunku. Yra kitokių nuomonių. Manoma, kad raudoniesiems kinams, o netiesioginiai ir Maskvai, reikia daryti dar daugiau nuolaidų Azijoje ir visu svarių gulti ant Europos. Nuolaidos Hitlerio agresijos nesulaikė. Tai "Miunchenas" Azijoje vargu ar kitokius rezultatus duotų?

Sakoma, kad MacArthuras, bekariaudamas Korėjoje, įtraukė į karą raudonuosius kinus, o bombarduodamas Mandžiūriją, įtraukė į karą ir sovietus. Vadinasi, pasaulinis karas. Į tai atsakoma: sovietai stovį į karą tada, kai jie bus jau pasiruošę. Jiems jokio pasiteisinimo nereikės. Juk jie ir dabar šaukia, kad Amerika yra didžiausias pasaulio agresorius. Pagaliau dar priduriama: ar išmintinga laukti, kol sovietai bus visai pasiruošę ir leisti sovietams pasirinkti vietą ir laiką karo pradžiai.

Anglai visame šitame reikale vaidina svarų vaidmenį. Besigerindami raudoniesiems Azijoje, jie tikisi savo kolonijose ten išgelbėti ir apsaugoti savo milžinišką biznio interesus. Europa anglams yra visai kitas dalykas. Ten sovietai, palyginti su Azija, netoli. Taigi reikia gintis ir kviesti Ameriką į pagalbą. Taigi ir MacArthuras nušalinimas anglai suvaidno nemenką vaidmenį.

Betgi svarbiausias klausimas dabar toks: ar be MacArthur'o karas su sovietais bus atitolintas. Žinoma, jeigu bus priešlaik prie didesnės kapituliacijos Azijoje, tai sovietai mielai sudarys taiką pertraukę, išnaudos ją agitacijai ir ginklavimuisi. Bet jeigu sovietai matys, kad kapituliacija Azijoje pradeda daryti Europą jiems nebeįkandama, tai ramybėje jie nepaliks. Priešingai, po tokių laimėjimų Azijoje gali susigundyti ir ilgai nedelsdami naudoti progą Europoje. O norinčių daryti nuolaidas ir Europos sąskaiton, visada atsiras.

Svarbiausia gi neįtikėtina, kad Amerika ir be MacArthur'o galėtų kapituliuoti Azijoje. MacArthur'o dvasia yra plačiai Amerikoje prigijusi. Juk visų tų įvykių dar tik pradžia.

AR BUS PRAILGINTAS DP ĮSTATYMAS?

Lietuvių emigracija kai kuriais atvejais sunkėja, o kai kuriais lengvėja. Dabar INS vykstančių į JAV dažniausia atmeta tokius atvejus, kur asmenys, turėję gyventi Sovietų diktatūroje, buvo priversti dirbti jų pačių, bet jau nacionalizuotą pramonę arba tarnauti Sovietų armijai. JAV valdininkai labai sunku įtikinti, kad Sov. Sąj. ar joje arba jos aneksuotose kraštuose nėra jokių privačių įmonių, ir kad tokiems asmenims nebuvo kitokios išeities. Dėl lietuvių tarnavusių Lietuvos kariuomenėje ir pasikliau į Jungtį ir Sovietų armiją, visa eilė atvejų buvo išdiskutuota su INS, bet tik keli atvejai buvo išspręsti palankiai. Amerikiečių valdininkai ypač nepasitiki nieku, kas yra iš Sovietų okupuotų kraštų. Sulaukėmų bylą skaičius auga. Galimas dalykas, kad tokie arba suspenduoti, arba visai atmesti. Ryšiai tarp DP komisijų, INS

ir BALFo jau geriau koordinuoti, ir dabar jau galime su laukkti greitesnio atsakymo.

Iš viso vasario mėn. buvo 110 bylų sulauktytų įvairiuose proceso sekcijose; 55 atvejai yra užkliuvusių įvairiuose DP komisijose, 20 — suspenduotų, kaip grįžusių iš Belgijos, kur jie jau buvo laikomi įkurdintais. Tikimasi, kad daugumai iš pastarųjų pavyks išemigruoti jei ne į JAV, tai į Kanadą, kur svarbiausias klausimas apmokėti kelionės išlaidas. Per 50 asmenų laukia, kada bus pašaukti emigrac. procedūros. Sunkiau yra su norinčiais į Australiją, kur sveikatos reikalavimai yra labai griežti. Australų gydytojai atmetė visą eilę asmenų, kviečiamų ten artimų giminių ir turinčių išlaikymo garantijas. Dabar jiems mėginama padėti per australų karinę misiją Koelne. Pagal naują JAV saug. įstatymą lietuviams, prievarta paimitiems į vokiečių kariuomenės pag. dalinius, dabar jau leidžiama vykti į JAV, tačiau pagal IRO konstituciją jie laikomi ne-emigruotiniais. BALFas paprašė DP komisijas, kad ta prasme padarytų reikalingą intervenciją kontrol. centruose. Rezultatai kol kas nežinomi.

Ar paskutinė visa bus išduota birželio 30 d.? Pagal įstatymą išeitį taip, bet atrodo, praktiškai visa tai nebus įmanoma ligi minomo termino įvykdyti, ir galimas dalykas, jog terminas gali būti pratęstas.

Parduodami 5 namai kartu arba atskirai po vieną. Metinės nuomos pajamos \$4,000. Yra laisvas butas. 10311 Remington St., Jamaica, N. Y. Telef. O. L. 8-2826. (16)

Ketvirtoji pėstininkų divizija (Fort Benning, Ga.), vadinamas pagsrėjęs "Ketvertukas", parengiamas vykti į Europą. Viršuje jos vadas gen. Herlan N. Hartness, apačioje kalbasi su kariais vyr. kariuomenės štabo viršininkas gen. J. Lawton Collins.

Iš pavergtosios Lietuvos

10.000 BONKŲ ŠAMPANO

"T. B." Nr. 1 (51) rašo: "Gastronomo valdybos statistikos duomenimis, vilniečiai Naujiems Metams yra nupirkę apie 10.000 bonkų vien tik šampano." Idomu kas buvo to šampano snaudotojai: lietuviai ar atėjūnai.

LAUKŲ TRĖSIMAS IS LEKTUVU

"T. B." 1 (51) numeryje įdėta naujajam telegrama: Žemiuose buvo atliekami pirmieji bandymai patręsti laukus ir lektuvų. Šiandien patvirtintas metinis ž. ū. aviacijos planas: patręšime š. or. dvidešimties kartų didesnę plotą, negu 1950 metais... Taigi, tik žiūrėkite ir stebėkite, visas pasaulis, kokių stebuklų komunistai Lietuvoje pridarė: neapdirbtus laukus pradėjo net iš lektuvų tręšti... Nesvarbu, kad 1950 metais toks "trėsimas" buvo įvykdytas tik vienu skridimu, o šiemet lakūnas "su trėsimu" perskris penkis ar dvidešimt kartų daugiau; svarbu, kad apie tai bus parašyta ir nufilmuota, su "nekaltais paaiškinimais", kad Lietuvoje laukai patręšti jau net iš lektuvų... nes, kaip kitaime straipsnyje rašo vyr. agr. A. Skirka, "kolūkinė santvarka sudaro visas sąlygas pasiekti nematytų laimėjimų kaime... jei 1948 metų pradžioje tebuvo vos 20 kolūkių, tai šiandien jau apie 90% visų valstiečių susibūrė (taigi, susibūrė...) E) į kolūkius. Visoj respublikoj tapo žinomi socialistinio darbo didvyriai, kaip St. Vitkienė, Jonas Jodinskas, Juozas Lekavičius, Kostas Prunskis, Kl. Vaitiekūnas ir kt. 43 tarybinuose ūkiuose jau įrengtas automatinis gyvulių girdymas, 26 tarybinuose ūkiuose — automatinis karvių melžimas... iki 1953 metų bus elektrifikuotos visos mašinos — traktorių stotys ir centrinės tarybinių ūkių sodybos. Jau vien 1951 metais bus pastatyti apie 500 radio stočių ryšiui su brigadomis palaikyti... Taigi visur tik automatai ir automatai — ir visi žmonės daromi tik automatais. Gal toliau automatai ir liausiniuos vietoj visų pradės dėti... tada būtų nereikėję ne "vien tik 1948-50 m. paruošti 1.987 kolūkių pirminkų, 2.364 sąskaitininkų, 1-

300 gyv. fermų vedėjų ir daugiau kaip 5.000 gyvulininkystės bei laukininkystės darbuotojų." Tokie ten ir darbuotojai: tai agitatoriai, kurie baigę vadų ir šnipų kursus, šnipinė žmonės, bet ne ž. ū. rūpintis, nes apie jį nieko nežino. Bet bolševikams tai nesvarbu — jiems tik rūpi, kad ir badu mirdami žmonės "džiaugtųsi iš laimės."

MASKUOTI TRĖSIMAI

Lietuvoje vėl vykdomi nauji trėsimai, šį kartą — darbams pagal Stalino penkmečio planą prie Turkmenijos ir Volgos kanalų. Tam tikslui bus "suiškota" 100.000 "darbo žmonių", kurių ne vienas net apšaukiamas "darbo savanoriu." Pirmieji transportai jau išvežti. Kad toji trėtimo akcija būtų nuo visuomenės akių nuslėpta, per radiją, spaudą, sus-mus etc. varoma agitacija "patiems vykinti" (faktiškai kandidatus patiekia MVD iš nepatikimųjų tarpo), nurodant tų statybų "grandioziškumą," kaip kad, pav. š. m. vasario mėn. išleista "Jaunimo Grotų" Nr. 2, kur LTSR Mokslų Akademijų tikrasis narys, prof. dr. K. Bieľukas, gausiai iliustruotame straipsnyje "Volga-Donas", įrodinėja, jog tuos ir panašius darbus atlikus, "bus kaip pasakoje: elektra ars ir sės, elektra derlių ims... Tada Maskva taps uostu 5 jūrų: Baltijos, Baltosios, Kaspijos, Azovo ir Juodosios. Tai statyba, kur mus dar labiau priartins prie mūsų visų tikslo — komunizmo."

LIETUVOS ATSTOVAI DALYVAVO PRANCŪZIJOS PREZIDENTO PRIEMIME

Prancūzijos prezidento Vincent Auriol lankymosi JAV proga balandžio 3 d., New Yorko viešbutyje Waldorf-Astoria buvo surengtas pokylis, į kurį kvietimai buvo siunčiami prezidento ir ponios Auriol vardu. Buvo kviešti ir dalyvavo Lietuvos generalis konsulas J. Budrys ir Estijos konsulas p. J. Kaiv su žmonomis. Visi svečiai individualiai buvo pristatyti prezidentui, ministrui Schuman'ui ir ambasadoriui Bonet su poniomis.

KĄ AŠ MANAU APIE "AMERIKOS BALSĄ"

Pirmiausiai sveikinu jį ir dėkoju JAV vyriausybei, kad nors 1951. II. 16 jį paleido. O kad tai būtų padaryta ne 1951, bet 1940 ar bent 1945 gegužės mėn. 9 dieną! Daug nekaltų kraujo nebūtų išlieta. Daug, daug geriausių karių, atseit JAV draugų, išsaugota! Bet ačiū už tai! Man, lietuviui, širdį maloniai pakuto, kad pirma prabilo lietuviškai, o ne kinškai, estiškai, latviškai...

Ar aš patenkintas dabartiniu "Voice of America"? Ne visai! Kodėl?

Visi žino, kad komunizmas nieko taip nebijo, kaip tiesos. Dėl to už "geležinės uždangos" užsienio radijo negali laisvai klausyti. Tenai piliečiai neturi radio aparatų, o tik garšiakalbių (raptorų), kurie įjungti į komunistų tvarkomas radijo stotis. Žinoma, kas jiems patinka, tą jie pertransliuoja, kad savaip išaiškintų ir suklaidintų.

Pradėjus kalbėti "Voice of America", laikraščiai praneša, kad buvo padarytos medžioklės ir atimti visi aparatai, kurie buvo pajėgūs išgirsti užsienio stotis. Jeigu kas sugebėjo nuslėpti, tai jis nevisada rizikuos 15 minučių klausyti radijo, o jei rizikuos savo gyvybę, tai norės ką nors konkretaus išgirsti:

a) ar jau pasaulis suprato mūsų tautos kančias (pav. apie antikomunistinį kongresą Pietų Amerikoje);

b) ar laisvieji lietuviai yra vieningi, atseit jie norėtų, kad jie jau lietuvių tarpe buvo paršę (paršaičio darbai), tai tegu jie neauga ir nekrisa;

c) krauju ir gyvybe rizikuodami, atvykę partizanai pritarė VLIKui, tai jie ir norėtų, kad nesirastų "samozvancų", kurie kuria kitus sąjūdžius ir tuo vienybę ardo bei silpnina lietuviškas pastangas laisvei atgauti;

d) pilnai jie pritaria, pav., A. Z. "Aiduose" atspausdam straipsniui, kad paskutiniai yra tik valstybės valdininkai, o suverenitetą atstovauja VLIKas;

e) jie norėtų išgirsti, ar jų ir draugų darbai žinomi pasauliui, sakysime ukrainiečių, estų, lat-

vių, lenkų, kaukazo tautų rezistencinius darbus;

f) jie norėtų žinoti apie Rusijos sambrūzdžius, petiletkų nepasisekimus, panaikinimą kolchozų Jugoslavijoje; vietinės rusų stotys tokių dalykų nepraneša;

g) jie norėtų žinoti apie karą Korejoje ir Indokinijoje; pav., kad lietuviški ginklai atsidūrė Vietname. Būtų ir daugiau dar kelinių klausimų, bet nenoriu per anksti užbėgti už akių.

Ką sakyti apie dabartinę transliaciją?

Ji gera tik... ne tomis bangomis transliuojama. Aš gyvenu Bostono rajone. Mano apylinkėje eiliniai radijo aparatai prasideda 55 iki 160, o super selectivs tik nuo 88-108. Jie nesugauna dabartinių siūnių bangų; reikėtų taipgi siūti ir nuo 55-160 megcl. Trumpų bangų aparatų daug kas neturi. Jie ir daug brangesni.

Žinoma, tiems, kurie gauna iš Rusijos ar kom. fondų atlyginimą, nebepadarysi įtakos. Jie ir saulę vadins mėnuliu, jei Stalinas taip įsakys. Bet yra

daug "Laisvės" ir "Vilnės" skaitytojų, kurie yra ir pasilieka lietuviai. Jie klaidingai mano, kad Lietuva buvo tamsi ir "ponų" valdoma, o dabar "šviesi ir pačios liaudies tvarkoma." Taigi būtinai reikia transliuoti 55-160 bangomis, kad pajautų, koks gyvenimas buvo Nepriklausomoje Lietuvoje ir koks dabar, kai vėl rusai ir mongolai valdo Lietuvą.

Labai sveikintinas pasikalbėjimas su paprastu spaustuvių darbininku. Tai įrodo, kad JAV gali sakyti, ką nori, ir nepateksi į kalėjimą ar į Sibirą. Antra, čia yra socialinė globa nedarbo laiku ir senelių pašalpa. Trečia, kiekvienas darbininkas turi santaupų, nes jau 174 metai, kai pinigai nesikeičia, o už "geležinės uždangos" 1945-1950 metų laikotarpyje jau trys kartus pakeitė pinigus ir begėdiškai apiplėšė darbo žmogų.

Išvada: daugiau aktualijų, trumpų žinių ir uždegancio žodžio Lietuva; o komentarus, įtikinėjimus pasiūsti Amerikos bangomis, kad paraudonavusius išbaltintų ir lietuvių suementuotų.

Mik.

LTB ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS BROOKLYNE

Sekmadienį, balandžio 15 d. Apreiškimo Parapijos salėje, Brooklyne, N. Y., įvyko LTB atstovų suvažiavimas. Iniciatorių vardu suvažiavimą atidarė Andrius Keturakis iš Bostono.

Sudarius prezidiumą, į kurį pakeiči pirmininkauti prof. Ant. Bendorius, prof. Alf. Jurskis ir Petra Viščinis, sekretoriauti: inž. dr. Škėrys ir Antanas Petras, sugiedojus Amerikos ir lietuvių tautos himnus, kun. Vyč. Pikturka atkalbėjo suvažiavimo atidarymui pritaikytą maldą.

Į mandatų komisiją pakviestas: Ant. Giedraitis, Jurgis Kiaunė, Bern. Zukauskas. Nutarimų komisiją sudarė: dr. Petras Vileišis, J. Jasiukevičius, J. Pažemėckas, J. Giedraitis, A. Sodaitis, A. Keturakis, A. Leonas.

Žodžiu sveikino gen. konsulas J. Budrys. Raštu įspūdingą sveikinimą atsiuntė VLIKo pirmininkas prel. Mykolas Krupavičius, kurį perskaičius, buvo palydėtas dideliomis ovacijomis; prof. Dr. Balys ir Illinois valstijos lietuvių tremtinių Centro valdyba. Ilgesnę kalbą pasakė ALTO pirmininkas Leonardas Šimutis, kuris apžvelgė Amerikos lietuvių veiklą, įsteigtos 1935 metais Pasaulio Lietuvių organizacijos reikšmę, ir pranešė, kad ALTO vykdomoji taryba pritaria PLB steigimui ir kad Chicagoje šio mėn. 9 d. sušauktame posėdyje, kuriame dalyvavo ir tremtinių Illinois valstijos atstovai, sudarytas

Laikinas Organizacijos Komitetas, į kurį kviečia išrinkti papildomus atstovus ir iš rytinių JA valstijų.

Suvažiavime dalyvavo 77 delegatai iš: 7 rytinių Amerikos valstijų, atstovaudami 23 vietoves, ir apie 150 svečių bei vietinių lietuvių. Delegatai kalbą 8,000 lietuvių vardu.

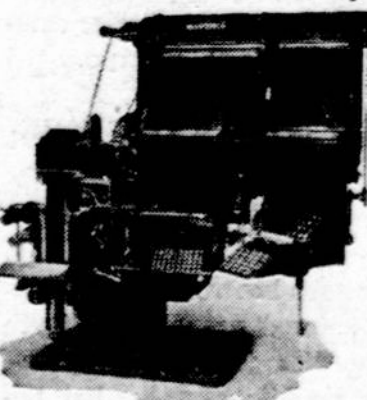
Suvažiavimas išrinko vykdomąjį komitetą visiems lietuvių tremtinių reikalams šioje apylinkėje tvarkyti. Į komitetą tikraisiais nariais įeina: A. Saulaitis, P. Viščinis, A. Bendorius, V. Alksnis, A. Novickis, P. Vileišis, K. Mockus, A. Keturakis, A. Jurskis, Br. Nemickis, J. Giedraitis ir V. Jasaitis. Kandidatais liko: kun. V. Dabušis, Pr. Vainauskas, A. Leonas, V. Kuzmickis, A. Giedraitis, Br. Kulys.

Po suvažiavimo komitetas susirinko trumpam posėdžiui, kuris iš komiteto narių tarpo išrinko prezidiumą iš penkių narių: pirmininkas A. Saulaitis, I vicepirm. V. Alksnis, II vicepirm. P. Vileišis, sekretorius V. Kuzmickis ir narys A. Bendorius.

Į PLB laikinąjį organizacinį komitetą nuo rytinių Amerikos valstijų tremtinių bendruomenės atstovais išrinkti A. Saulaitis ir P. Vileišis. Kitus du kandidatus pavesta prezidiumui parinkti iš New Yorko apylinkės vietinių lietuvių.

Sekantis komiteto plenumo posėdis numatytas sušaukti po trijų-keturių savaičių.

Atliekame Spaudos Darbus

Laikraštis "Darbininkas" turi rengęs modernią spausdėvę, kurioje atlieka įvairiausius spaudos darbus, skubiai ir nebrangiai.

SPAUSDINAME:

knygas, pefletus, atvirutes, konstitucijas, plakatus, tikietus, vizitines korteles, parengimų programas, įvairius cirkuliorus, laiškus antraštes, konvertus, vestuvių pakvietimus ir kitokius spaudos darbus.

Visais reikalais kreipkitės:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway

So. Boston 27. Mass

Darbininkas

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

FRANCISCAN FATHERS

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.
Application for reentry pending at Brooklyn, N. Y.

PRESCRIPTION RATES

Domestic yearly \$5.00
Domestic once per week yearly \$3.00
Foreign yearly \$5.50
Foreign once per week yearly \$3.50

PRENUMERATOS KAINA

Amerikoje metams \$5.00
Vieną kartą savaitėje metams \$3.00
Užsieny metams \$5.50
Užsieny 1 kartą sav-tėj metams \$3.50

417 Grand Street,

Telephone: EV. 8-7012

Brooklyn 11, N. Y.

LEIDĖJŲ ŽODIS

Jau seniai puoselėta mintis, kad susijungtų JAV lietuvių katalikų savitrašėčiai ir būtų jų vietoj išleistas vienas, bet stiprus, realizavosi: šiandien Brooklyne išeina jungtinis "Darbininko" var-dau laikraštis, kuris eis du kartus į savaitę.

Apgailestaujame, kad šis laikraštis negalėjo būti leidžiamas Bostone. LDS 1950 m. birželio mėn. pervedus T.T. Pranciškonams "Darbininko" leidimą, buvo dėta didelių pastangų įsikurti Bostone vienuolyną, kur gyvendami, T. T. Pranciškoniai galėtų leisti, su-jungti su kitais savitrašėčiais, "Darbininką", įvairius žurnalus ir apskritai dirbti katalikų spaudos darbą. Deja, ne dėl T. T. Pranciškonų kaltės nepasisekė jiems gauti leidimą Bostone įsikurti.

Negalėdami įsikurti Bostone, T. T. Pranciškoniai ryžosi užsi-motąjį laikraštį išleisti Brooklyne, New York. Gerbiamesiems vietos lietuvių klebonams prašant, J. E. Brooklyno vysk. Molloy mielai sutiko leisti T. T. Pranciškonams įsikurti Brooklyne savo nuolatinį vienuolyną bei spaustuvę ir leisti sujungtąjį laikraštį, kuris, išeidamas centrinėje vietovėje, galės lengviau pasiekti visas lietuvių kolonijas — Bostoną, Pittsburghą, Baltimorę, Clevelandą, New Jersey ir kitas. Visi vienuolyno ir spaustuvės kūrimo formalumai jau sutvarkyti.

Naujas Pranciškonų vienuolynas kuriasi 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. Ten kartu steigama moderniška spaustuvė, ku-riuoje bus spausdinama "Darbininkas", "Aidai", "Sv. Pranciškaus Varpelis", "Ateitis", "Karys" bei kiti periodiniai leidiniai ir visa eilė jau numatytų leisti knygų.

Naujas sujungtas "Darbininkas" pradžioje išeis ne visai toks, kokio mes pageidautume, dėl visai suprantamų perkėlimo darbų. Bet jis galės pilnai atitikti savo paskirtį — tinkamai patar-nauti JAV lietuvių tautiniams, religiniams, kultūriniais bei vi-suomeniniams reikalingas, teikdamas įvairių sričių žinių, iškel-damas aktualiausias klausimus bei duodamas sugestijų, kaip tie klausimai spręstini.

T. T. Pranciškoniai, perimdami sujungimui tris laikraščius, kartu perėmė ir nemažus jų piniginius įsipareigojimus. O jie dar padidėjo, kuriant didelę spaustuvę ir vienuolyną Brooklyne. Tad T. T. Pranciškoniai tikisi lietuvių visuomenės paramos lietuviškos spaudos palaikymo ir stiprinimo darbe.

DIEVAS KONCENTRACIJOS STOVYKLOJE

Iš kun. Stasio Ylos knygos "Žmonės ir Žvėrys Dievų Miške"

VIESA MALDA

Vieną rytą, kai buvom garaže ir laukėm rytinio pa-tikrinimo, tyliai nuskambėjo maldos žodžiai. Pirmą kar-tą viešai.

...Darbo sunkumus pakelsim su auka ir ryžtumu, mielai ir su gera nuotaika. Su Tavimi, Viešpatie, ne-bus sunki jokia auka, nepakeliamas joks bandymas. Būsim ramūs, kaip rami mūsų tautos dvasia, ir giedri, kaip mūsų tautos dangus...

Maldos kalbėtojas buvo baigęs savo žodžius, o drau-gai nesijudino iš vietos. Žodžiai, matyt, pataikė į širdis, o gal jie patys veržėsi iš širdžių, kaip atbudęs šauksmas išverti, pakelti visa, neprarasti vidinės ramybės ir gied-ro, kaip tas tėvynės dangus, viršum kurio budi Viešpa-ties akis.

Tai buvo pradžia oficialaus religinio mūsų gyve-nimo. Maža pradžia.

— Kalbėkime kasdien! — prisiartinę kai kurie drau-gai sveikino kunigą. — Pasijunti kitas žmogus. Tame gy-vulių garde vėl suplazda dvasia.

Tos dienos vakarą, kai draugai, sugulę lovose, dar kalbėjosi, mūsų sekretorius Narakas atsisėdo lovose ir tarė:

— Draugai, sukalbėkime maldą!

Visi atsisėdo, kaip šešėliai pasilenkė į priekį. Iš už-pakalio nuo viel ūtūros žibėjo lempos, ir jų šviesa krito pro mažą langą ant mūsų nugarų.

Viešpatie, teik ramybės mūsų dvasiai, pavargu-siai ir iškankintai. Atleisk mūsų dvejoles ir nevilties atodūsius. Mes tikime tavo Apvaizda ir priimame bandymus už savo gyvenimo nuodėmes, už tėvynės ir artimųjų gerovę. Laimink, Viešpatie, mūsų sergančius draugus, duok jiems tvirtybę, o tiems, kurie atsiskyrė nuo mūsų baisyjot mirty, suteik amžiną atilį. Viešpa-tie, tau pavidame visus tėvynėje likusius artimuosius ir kovos draugus. Tegu ramybė ir palaiminimas ateina į jų širdis. Tėve mūsų...

Pusbalsis choras atsakė "Kasdienės mūsų duonos"... Kalbos nutilo. Kiekvienas grįžo į save. Gal sugalvojo dar apie saviškius ir taip persikėlė į svajų pasaulį.

Niekas nesakė po maldos nutilti — tai įvyko savaime. Ir taip lyg taisyklė paskutinis mūsų kalbų žodis kas vakaras buvo skirtas Dievui. Kas rytas — jis buvo pas-kutinis, prieš išsiskiriant prie darbų.

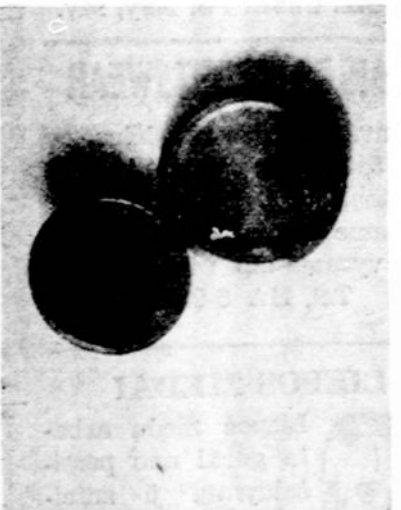
Pradėti šią maldų praktiką, prisimenu, nebuvo lengva. Kunigą visad lydi jausmas — neatstumi tu, ku-rie kitaip galvoja. Vieša malda kai kam galėjo nepatikti. Spėjau, kad mūsų tarpe tokių turėjo būti, bent seniau, kai jie dar buvo laisvėje. Ar čia jie bus spėję pasikeisti?

Vietoj ramybės ir palai-mos, gali juos tik sudrumsti. Yra gi žmonių, kurie dar šiaip taip pakencia ty-lią, asmenišką maldą, bet vengia viešo Dievo garbi-nimo. Reikėjo tat pasi-rinkti tokį būdą, kad mūsų maldos neštų Dievo palai-mos visiems.

Tuo tarpu buvo pada-rytas pirmas bandymas, su virpančia širdim tyliai meldžiant Dievą laiminti šią pradžią. Ir atsimenu, kaip šilta pasidarė smilki-nuose, kai buvo patirta gražių atsiliepmų ir rasta pritarimas. Vadinasi, kunigas jiems neprimetė: tik patenkino jų pačių dvasios alkį. Nei vieno asmeninė laisvė negalėjo būti pažeista, o tai kaip tik atrodė svarbiausia. Didesnės Dievui garbės negali būt, kaip šita laisvu noru Jam siunčiamas maldos. Vienin-telė dieviška laisvė šiuose nelaisvės namuose turėjo būt labiausiai pagerbta...

PIRMOSIOS MISIOS

Perkelti į garbės kalinių bloką, mudu su Lipniūnu sukome galvas, kaip atsilaukyti mišias. Neturėjome nei vyno, nei ostijų, nei kitų mišioms laikyti priemonių. Ti-kėjomės tačiau visa kita surast, jei tik būtų vyno ir ne-raugintos duonos.

Kacete laikytoms mišioms vartota patena

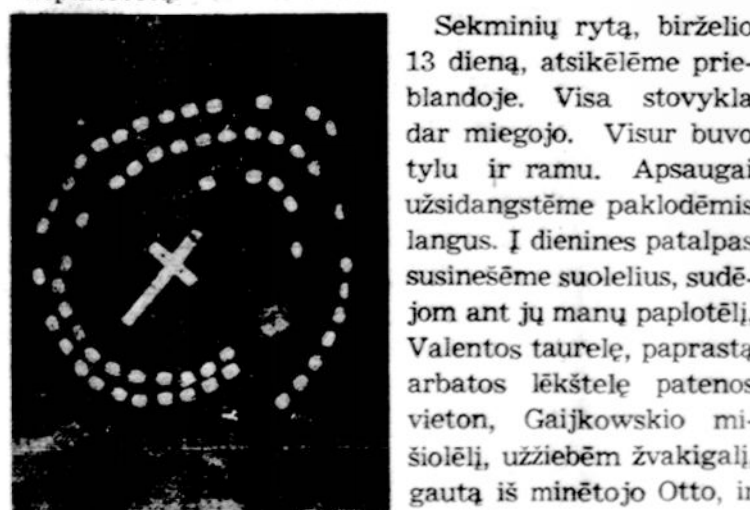
Ir štai vieną dieną, man bedirbant SS bibliotekoj, ateina pažįstamoji patalpų valytoja lenkė ir pasigiria gavusi siuntinėlyje razinkų.

— Puikus dalykas! — pakilau iš džiaugsmo net nuo kėdės.

Lenkė suprato, kad razinkas aš mėgstu valgyti ir pažadėjo kitą dieną man jų atnešti.

— Turėsimė vyno! — parėjęs į bloką pasigyriau Lip-niūnui. Jis vis dar dirbo pašte ir savu keliu mezgė ryšius su lenkais, tikėdamasis per juos ką nors gauti.

Mūsų svajonė laikyti mišias darėsi realesnė. Dvi dienas prieš Sekmines užraugėme gautais razinkas. Reikėjo dar gauti neraugintos duonos arba pyrago, ta-čiau niekur jo neradom. Tuo tarpu Dr. Kučas užtko pas rakandų kameros kapą vokiečių Otto manų kruopų. Kitos išeities nebuvo — reikėjo iš jų daryti paplotėlį ostijos vie-toje. Nežinau, kodėl mudviem tada neatėjo į galvą, kad manai nėra iš kviečių ir pagal Bažnyčios nuostatus mi-šioms laikyti netinka. Jūrų inžinierius, buvęs laivo "An-tanas Smetona" kapitonas Adolfas Darginavičius pasi-mė iškepti paplotėlį ir tai jis padarė ant paprasto špi-zinio mūsų pečiuoko viršaus, pirma gražiai nuvalęs. Trūko dar taurės. Juozas Valenta kažkur buvo gavęs mažą sidabrinį indelį ir jį vartojo muiliu, skusdamasis barzdą. Paprašėm jį duoti mums ir pasakėm kuriam rei-kaui. Mišiolėlį iš savo kapo Gajkowskio parnešė Mikas Pečeliūnas, prigrasijdamas žiūrėti, kad kas svetimas jo nepastebėtų.

Kacete pagamintas rožančius

Sekminių rytą, birželio 13 dieną, atskėlėme prie-blandoje. Visa stovykla dar miegojo. Visur buvo tylu ir ramu. Apšaugai užsidangstėme paklodėmis langus. Į dienes patalpas susinėmė suolelius, sudė-jom ant jų manų paplotėlį, Valentos taurėlę, paprastą arbatos lėkštelę patenos vieton, Gajkowskio mi-šiolėlį, užliebėm žvakigali, gautą iš minėtojo Otto, ir pradėjom.

Dar senesni sen. Warren M. Mognuson (D. Wash.) sveikino gen. MacArthurą, kaip vyriausiąjį Tolimų Rytų vadą. Senatorius yra išvykęs aplankyti Korėjos fronto.

Jiems generolas vėl pakartojo savo pareiškimus: kariuome-nės. Tačiau buvo per vėlu. Vos sėdėčiai grįžo į Washingtoną, už keliolikos valandų nuaidėjo Korejos karo šūviai. Šis vyra-s iš "bambuko trobelės" tampa Jungtinių Tautų kariuomenės vadu. Ne kartą jis lanko fron-to pirmąsias linijas ir ne kartą spaudai pareiškė, kad Azijoje bus išspręsta bolševikų klau-si-mas.

Sakoma, kad jį garsų padarė amerikiečių spauda. Tačiau be-veik visi jo štabo karininkai žavėjosi šiuo generolu. Jo šta-bo viršininkas sako, kad jis yra pats didžiausias šiuo metu gy-venąs vyras. Dar toliau nueina generolas George E. St. atemer-yer, jo aviacijos štabo viršininkas: "Jis yra pats didžiausias vyras istorijoje."

GENEROLAS NUIENA AR ATEINA?

Šitoks generolo atleidimas yra ne pirmas Amerikos istori-joje. Panašiai yra atsitikę su 8 Amerikos generolais, ir jie visi vėliau buvo išrinkti Amerikos prezidentais. Dabartinis Mac-Arthuro populiarumas Ameri-kos tautoje yra toks didelis,

kad net Washingtonui kelia rū-pestį. Greit jis (po penkiolikos metų pirmą kartą) atvažiuo-a į Ameriką, ir ne tik Washing-tone, bet ir kituose dideliuose miestuose, pasakys kalbą, į ku-rias gyvai reaguos Amerikos visuomenė. Tad generolo Mac-Arthuro istorija dar nebaigta.

STASSENSO ATSAKYMAS

VLIKas specialiu raštu pačė-kojo JAV Philadelphiajos Uni-versiteto prezidentui H. E. Sta-sseui už tai, kad jis nugaro lietuvių ir kitų SS-gos pavergtų tautų šauksmą ir savo autori-tetingoje kalboje š. m. sausio mėn. 22 d. jį perdavė visam laisvam pasauliui.

Atsakydamas į tai Stassenas, savo kovo 12 d. laiške VLIKui rašo:

"Nuosirdžiai noriu padėkoti už Jūsų vasario 22 d. malonų laišką. Kadangi aš tiliu, kad Amerikos ateities politikos klausimas yra didelės re. kšmės, tai aš buvau patenkintas atsi-liepiu dėl mano "Round The World Report" (Raportu apie pasaulį). Labai vertinu Jūsų rašto gilią mintis ir Jūsų kil-nius žodžius. Sirdingiausių lin-kėjimų."

Kun. A. Lipniūnas, po išėjimo iš kaceto greit miręs.

Tik juntamai kiekvienas šluostėsi ašaras, riedančias skruostais. Gyvenime galima užmiršti viską, bet šių ispūdžių — niekad, nors jį apibūdinti nėra įmanoma.

Į pamaldas atėjo net vos galį iš lovų pakilti ligo-niai. Prilaikomi draugų, jie visą laiką prasėdėjo ant su-olelių. Vienintelis mūsų tarpe evangelikas — Jonas Šer-nas buvo taip pat su mumis. Trūko tik keturių katali-kų — Bredikio, Butkaus, Kiškio ir Sruogos. Jie pasiliko lovose, nors iš vakaro žinojo, kas bus. Pastebėję pakilu-sias mūsų nuotaikas po pamaldų, jie jautėsi kiek neju-kiai. Su jais apie tai mes nekalbėjom, lyg būtume nepa-stebėję jų išsiskyrimo.

Tą dieną gyvenome kitu gyvenimu, rodos, palengvė-jusiu. Saulės buvo daug, ir ji mums atrodė tokia pat kaip Tėvynėje.

Kun. prof. Stasys Yla, šių atsiminimų autorius, 1943 m. kovo mėn. nacių buvo areštuotas ir išvežtas į Stutthofo koncentracijos stovyklą, kurioje išbuvo iki 1945 m., kol atėjo Raudonoji Armija. Savo atsiminimus, iš tų sunkių ir tragiškų dienų jau atidavė spaudai, juos pavadinęs "Žmonės ir žvėrys dievų miške". Leidžia Ne-kalto Prasidėjimo Seserys Putname, Conn. Knyga turės apie 500 puslapių, iliustruota piešiniais ir originalinėmis Stutthofo kaceto nuotraukomis. Šie prisiminimai pasi-žymi aukšta stiliaus kultūra, giliais dramatiniais, psicho-ligiškai išvystytais pergyvenimais, religine nuotaika.

Varžybos Kremliuje

Išrodo jau tikras dalykas, kad apie gegužės pabaigą arba birželio pradžią įvyks devynioliktasis Sovietų Sąjungos komunistų partijos kongresas.

Šio kongreso pasaulis laukia susidomėjęs. Žinoma, ne todėl, kad tas kongresas galėtų pats ką nors nutarti — jo „nutarimai“ iš anksto jau būna paruošti ir nutarti organizacinio biuro. Bet visi turi prieš akis faktą, kad Kremliaus viešpatai partijos kongresą sušaukia paprastai tuomet, kai yra ką nors ypatingesnio suplanavę ir nutarę — tam reikia visuomenės akys „visų Sovietų Sąjungos dirbančiųjų pritarimo.“

Paskutinis aštuonioliktasis Sovietų Sąjungos komunistų partijos kongresas įvyko 1939 m. Tuomet buvo nusodintas nuo savo sosto užs. reik. komisaras Litvinovas, kuris buvo kolektyvinio saugumo ir sąjungos su Vakarais prieš Hitlerį šalininkas. Vietoj jo buvo pstatytas Molotovs, kuris sudarė paktą su Hitleriu.

Taip pat ir karas su Suomija buvo kongreso nutartas ar bent apčiuopiamas. O dar gal reikšmingesnis dalykas buvo šia proga priimta partijos reforma, kuri Politbiuro narius įgalino pasidaryti tikrais diktatoriais.

Nuo 1939 m. kongreso pradžios į ministerijų reorganizaciją, sujungiant po 5-10 ministerijų į vieną sekciją, kurių kiekvienos pirmašys buvo pstatytas vienas Politbiuro narių. Pav., Berija gavo savo žinion „valstybės saugumo ir žinių“ sekciją, kuri apėmė vidaus reikalų ministeriją, valstybės saugumą ir eilę kitų. Dar galingesnis pasidarė Zdanovas, kuris, būdamas Politbiuro narys, partijos centro komiteto sekretorius ir Aukščiausios Tarybos prezidiumo pirmininkas, savo rankose turėjo visą krašto administraciją ir partijos kontrolę. Galingesnis už jį buvo tik Stalinas.

Pagal partijos statutą, jos kongresai turi įvykti rečiausiai kas ketveri metai. 1939 m. naują kongresą buvo numatyta sušaukti 1942 m. Bet tuomet, dėl karo, kongresas neįvyko. 1946 m. karas buvo pasibaigęs, bet vyko „atstatymo“ darbas ir dar buvo nebaigta 1939 m. numatyta partijos reforma. 1947 m. taip pat kongresas neįvyko — „Pravda“ aiškino, kad dėl užsienio politikos sumetimų negalima eiti rizikuoti leisti išsikalbėjimus. 1948 m. Tito atkritimas vėl buvo nepalanki aplinkybė. Zdanovas aiškino, kad reikia „liaudies demokratijoje“ išsaugoti partijos autoritetą. Bet jis buvo šios „herzijos“ sukrėstas, ir to kaltininkas Zdanovas po dviejų mėnesių mirė. Dar jo lavonui vos spėjus atšalti, visoj Rusijoje mirė

arba bent iš savo vietų buvo pašalinti jo pasekėjai.

Zdanovo poziciją partijos centro komitete užėmė Malenkovas, kurį iš tos pozicijos prieš porą metų Zdanovas buvo išstūmęs už labai smarkų Vakarų puolimą. Dabar jis išvalė centro komitetą savaip, ir vietoj Zdanovo pasekėjų atstojė jo draugai. Ypač daug galios įgijo partijos propagandos šefas ir kominformo naujasis sekretorius Suslovas. Taip Malenkovas, nors jis nebuvo tiek visko į savo rankas suėmęs, vis dėlto pasidarė pirmas po Stalino, nors labai nepopuliarus — jo tiek pat neapkęnti visi, kiek ir bijojo. Bijoję tos krypties, kuria jis suko Sovietų užsienio politiką. Tai buvo kaip tik nuolat didėjančio įtampimo tarp Sovietų ir Vakarų laiku. Molotovs, kuris Malenkoviui buvo nepakankamai griežtas, išlėkė iš savo vietos ir nuo blogesnių pasekmių jį apsaugojo tik tai, kad jis buvo vienas artimiausių Stalino draugų.

Partijos kongresą sušaukti Malenkovas dės kaip ir anksčiau Zdanovas. 1949 m. buvo jis atidėtas tariai dėl to, kad partijos reformą reikėję dar kartą reviduoti. Bet iš tikro Malenkovas dar norėjo savaip pasitvarkyti Politbiure. Ir atsitiko dar nebuvo dalykas — be partijos kongreso Politbiuro narys ir senas Stalino draugas Vosnesenskis buvo iš savo vietos pašalintas. Dar po metų Malenkovas panaikino Politbiuro sekcijas, kas jo narių galia

LIETUVOS LENKIJOS SANTYKIAI AMŽIŲ BĖGYJE

(Tęsinys)

1920 m. gegužės 15 d. Kaune susirinkus Lietuvos Steigiamajam Seimui ir patvirtinus Lietuvos Tarybos prieš dvejus metus paskelbtą, vienos po kitos Vakarų valstybių pripažintą Lietuvos nepriklausomybę, Seimo darbuose negalėjo dalyvauti atskirti demarkacijos linija Vilniaus krašto gyventojai, bet lietuviai iš ten siuntė delegaciją su tautinio lietuvių atgijimo patriarchy dr. J. Basanavičium priekyje Seimą pasveikinti ir pareikšti Vilniaus lietuvių ištikimybę Lietuvos respublikai. Po kelių savaičių prasidėjusios taikos derybos tarp Lietuvos ir Maskvos pasibaigė tu pat metų liepos 12 d. Maskvos sutartimi, kuria šioji pripažino Lietuvos respubliką su Vilniumi, Gardinu, Lyda, Ašmena, Seiniais, Suvalkais, Augustavu ir kt. Tuo metu Maskvos armijos vis labiau spaudė ir stūmė Pilsudskio armijas, Varšuvos vyriausybė

visai pakirto. Vietoj tų sekcijų jis sukūrė „Partijos centrinę valdybą“ nuo jo paties priklausanti. Taip kiti nariai tik apilkiniais keliais galėjo paveikti Malenkovą.

Bet čia įsikišo Stalinas ir paliepė 1951 m. pavasarį sušaukti partijos kongresą. Malenkovo reformos tiek apkarpė kitų Politbiuro narių galia, kad apie Politbiuro valdymą jau beveik nė kalbėti netenka — valdė Malenkovas. Štai formaliai ir tariai reikią dabar sužinoti, ar tos reformos atitinka partijos valią. Bet iš tikro reikią „visų dirbančiųjų valią“ pripilinti tam, ką Stalinas yra nutaręs. Juk be „pasiruošimo“ kongresas neįvyks. Tuo jau pasirūpino centro komiteto organizacinis biuras, o jo pirmininku — yra Stalinas. Jis tad ir pasinaudos kongresu atsikratyti tų, kurie jam neparankūs, ne tai linijai rodo palankumo, kurią jis nusprendė dabar vesti.

Visi tad laukia, kas šiuo atveju bus nušluotas. Jei Malenkovas išsilaikys, iš to bus galima spręsti, kad Sovietai eina karo kryptimi. Jei Molotovs bus iškištas vėl į priekį, tai galėsi būti ženklas, kad suktasis Kremliaus gruzinas šiuo metu linkęs truputį įtempimą mažinti. Bet vienu dalyku dauguma stebėtojų yra neabejodami įsitikinę, kad prieš kongresą užsienio politikos Stalinas jokio lemiamo žygio nepadaręs. Tam žygiui jis pirmiau pasirūpins kongreso proga „dirbančiųjų valios“ štampa: K. Z.

M. BIRŽISKA

sybė šaukėsi pagalbos iš Santarvės valstybių, neprašoma pripažinti Lietuvą de facto, o liepos 14 d. lenkų kariuomenei, administracijai ir veikėjams besitraukiant nuo priartėjančių prie Vilniaus rusų, Vilniaus lenkų igulos viršininkas pranešė Vilniaus lietuvių komitetui gavęs Pilsudskio įsakymą atiduoti jį Lietuvai. Užimanti lenkų kariuomenė be šūvio jai užleido Vilniaus plotus, Lietuvos kariuomenė buvo prisiartinusi jau ir prie Vilniaus, bet keliomis valandomis anksčiau už ją ten įžengė rusų kariuomenė, traukianti per jį Varšuvos linkui. Kelias savaites greta kito veikė Vilniuje rusų ir lietuvių komendantai, o lietuviškai rusiškai komisija derino tarpusavyje santykius, Lietuvos vyriausybei atstovavo čia įgaliotinis, kuris, rugsėjo mėn. rusams galutinai užleidus Vilnių lietuviams, pasiėmė čia visą valdžią. Šiuo metu Vilniaus klausimas ir Vakaruose buvo laikomas jau išspręstas Lietuvos naudai, taip jog susitikusio Spa konferencijoje Lenkijos ir Lietuvos ministrai Grabskis ir Voldemaras, kitų valstybių atstovų akivaizdoje ne tik padarė kiti kitam ranką, bet ir pasibūčiavo. Vilniaus krašto gyventojai vis labiau apsispradavo su Lietuvos valdymu, prieš lietuvių nebebuvo tikėjosi teisingos valdžios ir ramaus gyvenimo. Iš Kauno ėmė jau kelties į Vilnių valdžios įstaigos, drauge ir svetimų kraštų atstovai.

Tačiau šiuo metu karo laimė jau buvo atsikūsi nuo rusų ir

perėjusi lenkų pusėn. Gen. Weygand'o štabo instruktojų mos lenkų armijos atrėmė nuo Varšuvos raudonasias armijas, ir šios gavo trauktis į Rytus. Dengdamasis pretekstu turįs persekioti besitraukiančius ir bėgančius rusus ir apsaugoti savo kairįjį sparną, Pilsudskis veržėsi į Vilniaus kraštą ir stūmė šiaurės linkui užėmusius Maskvos sutartimi lietuose Lietuvai pripažintą sričių lietuvių dalinius, lenkų rusų kare besilaikančius neutraliai iš pasų puldamas lyg prieš, o jo kai kurie generolai siūlė jam net Kauną užimti. Belauk lietuvių ir lenkų ginčą dėl Vilniaus krašto jau išspręstą Lietuvos naudai ir susirūpinę su laikyti lenkų agresiją, Santarvininkai privertė Pilsudskį nutatyti su Lietuva demarkacijos liniją, kuria kad ir pietiniai Lietuvos miestai, kaip Gardinas, Suvalkai arba Seiniai laikinai buvo lietuvių okupacijoje, bet Vilnius liko lietuvių pusėje. 1920 m. spalio 7 d. Suvalkuose tarp Pilsudskio ir Lietuvos vyriausybės sudarant šią sutartį teismo salėje, sienoje kabėjo Lenkijos Erelis ir Pilsudskio portretas, ant stalo buvo pastatytas kryžius, pasitarimo eigą stebėjo kariniai Santarvininkai atstovai, visa tai fotografavo lenkų pašaukti fotografavo lenkų pašaukti iš Paryžiaus atvyko tam tyčia skirtoji pulk. Chardigny prancūziškai angliskai italiskai japoniskai ispaniskoji karinė misija, lietuviai dar prieš 5 mėnesius (gegužės mėn.) žinojo apie slapta Pilsudskio sumanytą inscenizuoti „vilniečių sukilimą“, jei Vakarų diplomatija privers jį užleisti Vilnių Lietuvai, ir dabar turėjo žinių apie Pilsudskio rengiamą pulti Vilnių, tad jie mėgino tam užbėgti už akių, ragindami patenkinti sutarties sudarymu misiją tuojau vykti į Vilnių, kurią betgi lenkai stengėsi techninėmis kliūtimis kuo ilgiau sulaukyti Suvalkuose. Tuo tarpu dar prieš savo įgaliotiniams sutartį su lietuviams pasirašant Pilsudskis jau buvo šaukęs savo generolus, siūlydamas pasiversti Vilniaus sukilėliams, kurių betgi nei vienam nesutinkant imties netinkančios karininko etikai apgaule, įsakė buvusiam caro kariuomenės generolui Želigovskui pakelti maistą prieš savo vadą (Pilsudskį) ir savo vardu užimti Vilnių, pasizadėdamas visu kuo, o ypačiai karinėmis pajėgomis, maistinėmą paremti. Želigovskio vadovavimui pavedamų lenkų divizijų, kuriose neįžymus nuosimtis tebuvo vilniečių, o daugumą sudarė Lenkijos gyventojai, karininkams buvo pareikšta, jog Vakarų spirama Lenkija buvo priversta užleisti Vilnių Lietuvai, tad vilniečiai nebegalėsi grįžti namo. Tuomet Želigovskis ir jo karininkai vilniečiai ir nevilniečiai paskelbė Pilsudskio nebeįsakyti ir ginklu prasimušę sau kelią į Vilnių. Tik ir čia radosi karininkų, nepanorėjusių dalyvauti kruvinoje maisto komedijoje ir pulti sau broliais laikomų lietuvių nei šių per amžius garsiosios sostinės. Pilsudskis pasitenkino maistinėmų išbraukimu iš lenkų kariuomenės ir — visokeriopa jiems pagalba, o maistą vaidinąs generolas nužygiavo Vilniaus link, puldamas kur aptikęs teži nančius tik Lenkijos su Lietuva iškilmingai sudarytą suvalkinę taiką ir karieviškų savo protu nebusivokiančius, kas gi čia pagaliau bevyksta, išmėtytus Vilniaus krašte lietuvių dalinius. Spalio 9 d. Želigovskis užsoko už akių vykstant čia į Suvalkų pulk. Char-

digny misijai ir užėmė Vilnių, paskelbė čia Vidurinę Lietuvą (Litvą Srodkową), Vilniaus kraštui atskirti nuo Vakarinės (Nepriklausomos) Lietuvos ir gal ateičiai paskelbti Pilsudskio atidedamos kokios rytų, gal ir pietų Lietuvos (Gudijos), ir pasiūlė Nepriklausomos Lietuvos vyriausybei pripažinti įvykusį faktą. Suprantama, šioji nesutiko su juo tarties ir reikalavo, kad Pilsudskis sudraustų savo „maistinėmą“ ir priverstų jį grąžinti „Vidurinę Lietuvą“ Nepriklausomai Lietuvai. Nepavykus įvilinti Lietuvos į betarpiškas derybas ir tuo būti pripažinta besiderancia šalim, Pilsudskio įsakymu Želigovskis ryžosi pulti Kauną ir užimti visą Lietuvą, bet lietuviams iš anksto sužinojus jį su sumanytą, ties širvintais ir Giedraičiais jis gavo iš jų tokią pirtį (nežiūrint karių jo pajėgų persvaros ir jo raitelių prasižėmimo į Lietuvos vidurį), jog Varšuva nustojė svajonius apie Nepriklausomos Lietuvos užgrobimą, o lietuvių žygiavimas pirmyn tebuvo sustabdytas Santarvininkų, kurie ne tik stengėsi nepriileisti prie tiesioginio Lietuvos karo su Lenkija, bet ir tikėjosi, kad bus rastas taikingas būdas išspręsti šiu dviejų šalių ginčą dėl Vilniaus ir nustatyti taikingiems jų dviejų santykiams.

(Bus daugiau)

LIETUVIAI LENKIOJE

Gautomis žiniomis iš Lenkijos, ten užsilikę lietuviai daugiausia ūkininkauja. Tuo tarpu ūkininkauja savarankiškai. Atrodo, Lenkijos ūkininkų į kolchozus vartyti neskuba. Bet ūkininkavimas esąs labai sunkus. Trūksta darbo rankų, trūksta gyvulių ir padargų, pagaliau ir nuotakos nesą. Niekas nežino, kaip ilgai galės pasilikti savo vietose. Kasdien laukiamas įsakymų palikti ūkį ir važiuoti į ten, iš kur atvažiuo, o gal ir dar toliau į rytus... Lenkijos gyventojai smarkiai pyksta ant Vakarų, kad pamiršo juos ir paliko likimui su jais žaisti. Susidaro įspūdis, kad gyvenimo sąlygos darosi kas kart sunkesnės, ir žmonės, desperatiškai nusivylę, laukia karo kaip išganymo.

Automatic Laundry

Namie skalbti neapsimoka. Atneškite baltinius mums ir kai bematant išskalbsime gerai ir pigiai.
396 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
Lietuviai Charles J. Kay, sav.

CHARLES SPORTSWEAR

Sav. K. Krasnakevičius,
515 Washington St.,
Boston, Mass. Room 721-722
Siuvame kostiumus moterims ir vyrams ant užsakymo.
Tel. HA 6-9839

LIEPOS ŽIEDAI

Liepos Žiedų arba ta gerai nuo persišaldymų, ji suteikia praktiškumą ir pastiprinimą. Taipgi sakoma, gelbstanti nuo inkstų (kidneys) ir puslės ligų. Liepos Žiedai yra gerai ir nuo kosulio paeinančio nuo šalčio ir gerklių nesmagumų ir užkimimo. Liepos Žiedai, pašalinus gerai dėti ant skaudulių, ir skaudančių sutinimų, žaizdų ir vočių. Liepos Žiedai turėtų būti visada visų namuose kaip naminė gyduolė. Liepos Žiedų svaras \$2.50 prisiučiam jį jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

WAITT
FUNERAL HOME
30 EMERSON AVE.
Brookton, Mass.
EDWARD J. WAITT
(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir Balsuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį.
Koplyčia šermentis dykai.
Tel. Brookton 3368

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
251 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentis dykai.
Tel. South Boston 8-2590
Avenue 2-2484

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
561 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentis dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

CASPER
FUNERAL HOME
187 DORCHESTER STREET
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentis dykai
Tel. SO 8-1437
South Boston 8-3960

A. J. NAMAKSY
Real Estate & Insurance
409 W. BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. SO 8-0948
Res. 37 Oriole Street
WEST ROXBURY, MASS.
Tel. PA-7-1233-W

VYTAUTAS YAKAVONIS
FUNERAL HOME
711 NO. MAIN STREET
Brookton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir Balsuotojas
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermentis dykai
Tel. BROOKTON 8-1580

J. REPSHIS, M. D.
LIETUVIS GYDYTOJAS
495 Columbia Road
arti Uphams Corner
DORCHESTER, MASS.
Ofiso valandos: 2-4 ir 6-8

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir Balsuotojas
(NOTARY PUBLIC)
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.
Kainos tos pačios ir kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6131

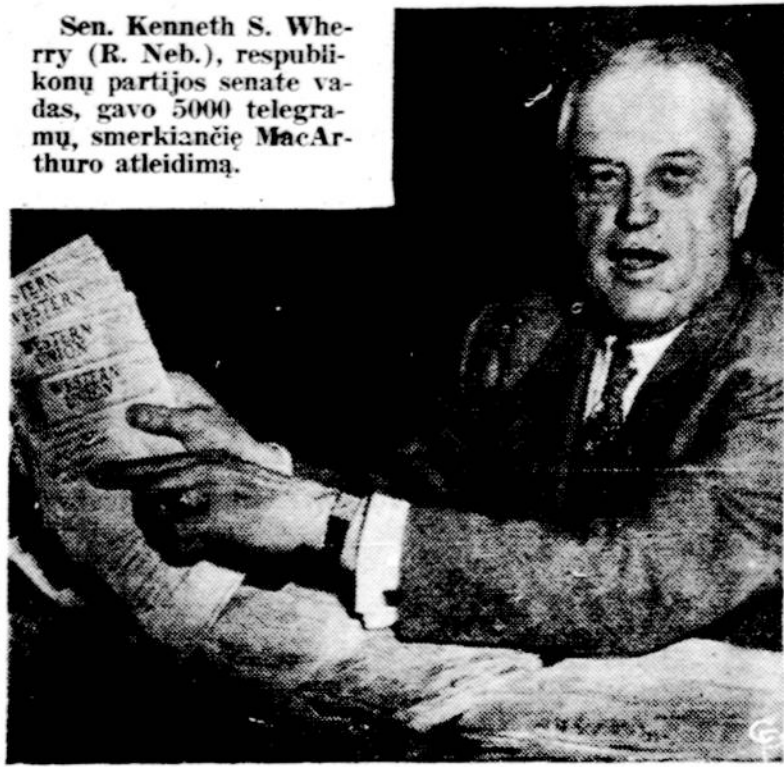
PARSIDUODA vartoti 3-ju
kambarių rakandai. Naujas virtuvės pečius, miegamo kambario baldai ir frontrūmio. Parduosiu pigiai. Kreipkitės: James Korschak, 1426 Columbia Rd. So. 8-5509.
(9-13-17)

Pristatome Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniko pristatome, vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS, Savininkas
220 E. St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Draugijų Valdybų Adresai
LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINŲ SVČ.
Pirmininkė — Eva Markelienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1238.
Vice-Pirmininkė — E. Gailienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Stefaniya Overkienė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass. Tel. So-8-6029.
Finansų Rašt. — B. Čiulienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So-8-0948.
Izdininkė — Ona Sauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass. Tvarkdarė — M. Matejosiūnienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass. Kasos GL — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

SV. JONO EV. BL. PAŠALPINES DRAUGIJOS VALDYBA
Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass. Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 694 Sixth St., So. Boston, Mass. Protokolų Rašt. — Kazys Rustelis, 206 L St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaska, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Izdininkas — Stasys K. Griganičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Maršalka — Jonas Zeikis, 22 Beethoven St., Roxbury, Mass. Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

Sen. Kenneth S. Wherry (R. Neb.), respublikonų partijos senatė vad. gavo 5000 telegramų, smerkiančių MacArthur atleidimą.

ILGIMĖS SPINDULIŲ

J. KUZMICKIS

Baisus dokumentas

Kamila Leliwa, kuri su 136 tautietėmis lenkėmis ir krūva palaidžių rusių (vad. šalman) buvo tremiama į Kolimą, savo atsiminimuose rašo:

— Tema ir laukiančios šalmanės susikūrė ugnį. Joms kelionė į Kolimą neturėjo jokios reikšmės. Ar čia, ar ten — visur yra stovyklos, o kelionė tik pajavirina. Nes kas tas gyvenimas? Nuolatine kova kumštėmis, norint išvengti sunkaus darbo arba gauti valgio, kad pagaliau ligi soties privalgius, kad pragyvenus.

— O džiaugsmas? Išdurti akį neapkenčiamai kaimynei, nuplikti jai veidą, sudraskyti ausį, paskandinti peilį kieno nors kūne, išmesti iš savęs visą pyktį bjauriausiais žodžiais, kokius tik žmonių kalba žino.

— Meilė? Meilės nėra; yra tik tai hormonų veikimas...

Baisūs yra vaizdai, kuriuos iš atsiminimų atgamina buvusios kalinės plunksna. Kelia jie šurp, kai įsivaizduoji sužvejusius prižiūrėtojus ir nupuolusius tos nelaimingos tautos žmones.

Argi gali būti kas nors šiurkštesnio, kaip vaizdas, kada rusė kalinė užpuola kitą tos pačios nelaimės auką?

— Staiga kažin kieno baisiai kiotos rankos atplėšė mane nuo sienos, prispaudė; gavau kumštėmis į dantis, aukštelininką parkritau. Kritau ant durų, savo svoriu jas atidariau ir kartu su durimis — ant kumštų danto.

— Mane pakėlė. Buvau sukrutinta, sudraskyta, bet daiktus turėjau su savimi...

Gyvenimo egzaminai

Katolikas kunigas, ilgą laiką slapta dirbęs Ukrainoje, jausdamas artėjančią mirtį kalbėjė, prašė svetimątį kalinį:

— Jaučiu, kad pats išeisi gyvas iš to pragaro... Pasakyk visiems, kad tuo metu, kai Ukrainoje siautė badas, motinos valgė savo mirusių kūdikių kūnus... Slapta išsiklusios valgė...

Tikrai, gyvenimas ne kartą reikalauja žmones laikyti sunkius egzaminus. Ypačiai tie egzaminai sunkūs kalėjime, ištrėmimo, vergijoje. Žmogus, susigyvenęs su mintimi, kad jis bevertis padaras, kad kiekvienas nori jį išnaudoti, — kartais nupuola iki minėtų šalmanių, kad tik galėtų numalšinti alkį, apdengti šaltą kūną.

Sunkūs egzaminai ir kiekvienam žmogui. Nelengvi jie savoje tėvynėje, sunkūs jie svetur. Išitikinęs, kad reikia įtempus visas jėgas kovoti dėl savo pragyvenimo, toks žmogus tampa savanaudžiu, kietaširdžiu, užsidariusiu savo smulkaus gyvenimo klate.

O tačiau tikras džiaugsmas nesiduoda apgaunamas ir iš-

kraipomas. O tačiau tikroji artimo meilė sunyksta, kai jai užrišamos akys.

Kaip jie išlaikomi

Pasibaigia darbas fabrike. Žmonės galvatrūkčiais skuba į namus.

Viduryje minios smulkiais žingsniais trepsena jauna mergaitė. Nori ko greičiau pasprukti iš spūsties ir pereiti į kitą gatvės pusę. Žengia pro tramvajaus bėgius, ir staiga sustoja, pradeda sverdėti: jos užkulis įsispraudęs į tramvajaus bėgio linkimą.

Mažai kas atkreipia į ją dėmesį: visi skuba, visi nori greičiau namo pareiti. Staiga išsiskiria iš būrio jaunas vyras, ranka duoda ženklą, kad tramvajus sustotų, ir ištraukia įstrigusį batą. Neilgai trukus ši jauna darbininkė išteka už gerą širdžio jaunuolio.

Kita jauna lietuvių pora pasima pas save jaunosios motiną. Ji susikalba tik lietuviškai ir senatvėje džiaugiasi būsimąja globa. Tačiau ir žentas, ir duklė pradeda jos neapkęsti, juokiasi iš jos tariamo naivumo ir pradeda terorizuoti.

Pagaliau moteris nepereina: pradeda kalbėti apie įvairius pavojus, slapstosi nuo jaunų "globėjų", kurie ją ta proga pasiūnia į... psichiatrinę ligoninę...

Spinduliai ir šešėliai

Mes nemėgstame šešėlių. Visus džiugina skaidrūs spinduliai.

Tačiau saulė nepriskals pro juodų debesų uždangą, jei lytingą dieną tvirtinsime, jog vis dėlto giedra.

Spindulių ir šešėlių esama ir žmonių gyvenime. Netruksta nei vienu, nei antru ir mūsų buities keliuose.

KAIP LIETUVOS OKUPANTAI KOVOJA SU AMERIKOS BALSU

Jau vasario 15 d. okupuotoje Lietuvoje prasidėjo agitacija prieš lietuviškąsias Amerikos Balso transliacijas. Ji buvo perduota per "radijo mazgus" ir nukreipta prieš amerikiečius, kurie nori ramius Lietuvos gyventojus įtraukti į karą. Panašius turinio agitacija buvo pakartota per tuos pačius "mazgus" vasario 16 ir 17 d.

Ryšių su šiomis transliacijomis komunistų partijos CK išleido nurodymus vietiniams partijos komitetams, kaip turi elgtis naujai besisidarandios būklės atveju. Netrukus partijos komitetų sekretoriai suaukė partinio aktyvo ir agitatorių pasitarimus, kuriuose aiškino būdus, kaip reiks kovoti su "imperialistine agitacija." Vėliau buvo suruošta visa eilė mitingų darbininkams ir kolchozininkams, kurių metu agitatoriai kaltino amerikiečius, kad jie nori išprovokuoti karą,

Stebimės nudvasėjusiais, puolusiais žmonėmis, kuriuos sugniuždė sunkus kalėjimo ar ištrėmimo gyvenimas. Tačiau dar daugiau reiktų stebėtis žmonėmis, kurie gyvena normalų gyvenimą, o vis dėlto nu-eina iki kraštutinumo savanaudžiškumo, kietaširdžiškumo keliu. Būdinga, kad tokie žmonės nepaprastai toli nuo visuomeninio, kultūrinio darbo.

Ir priešingai, — stebimės didvyriškumu karo frontuose, partizanų gretose, bet taipgi turėtume didžiulius žmones, kurie ir sunkiose sąlygose parodo vertingų pastangų, atlikdami savo pareigas šeimoje, visuomenėje, kovojančios tautos dalyje.

Nulūžusi koja

Nedidelis berniukas laksto pertraukus metu ir staiga slensta. Pradeda skėryti rankomis, svyruoti, ir pagaliau su riksmu griūva.

Berniukas nulūžta koja. Ligoninėje guldamas, nuolat skaito. Nekas nespėja jam knygų prigabenti. Išėjęs iš ligoninės, jis sako:

— Nelaimė išmokė atsargumo. O laiko veltui neleidau: skaičiau knygas.

Šiandien visa mūsų tauta airišusi. Tai jaučia visi. Net svetur nepajėgtume tvirtai stovėti ir kai kas net svyruoja.

Tačiau istorija — geriausia mokytoja. Iš vienos pusės ji moko atsargumo, iš antros — duoda progos susimąstyti. Reikia atsargumo, neperdedant praeties klaidų ir planuojant ateities kelius. Reikia susimąstyti, kaip tvarkytis, kad mūsųose būtų daugiau šviesių spindulių, kad liktume nepažeisti svetimų kraštų vandenynė.

Korėjiečiai slepiasi nuo karo veiksmų.

LIETUVIAI PASAULYJE

• **Lietuvių Šalpos Draugija Paryžiuje** išleido savo biuletinį nr. 1. Jo turinyje: Jean Mauciere mirus, Lietuvių klausimas Prancūzijoje, LSD Prancūzijoje kronika, BALFo kronika ir įvairios žinios.

• **Kun. dr. Juozas Vaišnoras, MIC**, Velykų proga lankė Italijos lietuvių stovyklas.

• **Vokietijoje** išėmęs anglų kalba "ABN Correspondence" išidėjo P. V. Gyčio straipsnį apie Lietuvą. Straipsnyje pavaizduojama Lietuvos strateginė padėtis, žiuri okupacija ir Lietuvos laisvės viltys.

• **Traunsteino stovykla** Vokietijoje visai likviduota balandžio 10 d. Likusieji 300 buvo iškelti į Bergstesgedeną.

• **Dr. J. Grinius**, buvęs Traunsteino lietuvių stovyklos komiteto pirmininkas, likvidavus stovyklą, persikėlė gyventi į Muencheną.

ty tik okupantam patarnauti. (Iš "B. L." Nr. 12. III. 30 d.)

ELTOS ATITAIŠYMAS

Bostono "Darbininkas" savo š. m. kovo mėn. laidoj paskelbė žinutę, būk VLIKO ir VT Pirmininkas M. Krupavičius sergas ir iš einamųjų pareigų išėjęs. ELTA atsiklausiusi tuo reikalu VLIKO Pirmininką gavo tokią atsakymą: "Nieks nebuvo įgaliojtas tokią žinią paskelbti. Ji atsirado be mano ir VLIKO žinios. Jos pasirodymo tikslu nesimu spręsti. Mano sveikatą visą mano amžių buvo "girždanti". Suprantama, kad Hitlerio deportacija į Vokietiją ir geštapo "globa" nuo 1942 iki 1943 metų, aštuoneri tremties metai ir šešeri VLIKO pirmininkavimo metai visiems žinomose sąlygose, tos sveikatos pataisyti negalėjo. Ja niekam ir nesigiriu. Tačiau mūsų laikais visi, nepaisant savo sveikatos būklės, turi stovėti tyvynės laisvinimo fronte ir vilkti visą fronto našą. Velku ją ir aš ir vilksiu, kol įstengsiu. Jei tektų iš savo pozicijos pasitraukti, faktą oficialiai paskelbs ELTA. Kai atsiranda reikalus, tą ar kitą mano darbą pasiima vienas iš trijų mano pavaduotojų. Ir šiuo metu VT pirmininko pareigas eina prof. Kaminskas."

Vilniaus milicijos viršininkas Šostakovskis įsakė konfiskuoti parduotuvėse ir dirbtuvėse esančias radijo priimtuvus dalis: lempas, rites, baterijas ir kita. Gedvilas, okupantų pastatytas premjeras, vienoje kalbų, kuri buvo perduota ir per "radijo mazgus", užsienio radiją klausančiuosius išvadino svetimų valstybių šnipais ir krašto išdavikais.

Tai toli gražu ne visos gądinimo ir poveikio priemonės, kuriomis siekiama sutrukdyti Amerikos Balso transliacijas klausyti. Kai kurios bangos visiškai nustelbiamos. Daugumas gyventojų apie lietuviškąsias Amerikos Balso transliacijas patyrė iš skubiai ruošiamų mitingų ir agitatorių pasakytų kalbų, ir savaime suprantama, padarė atitinkamas išvadas.

Ar visos okupantų pavartotos priemonės užkerta Amerikos Balso transliacijų plitimą ir, ar pagriežtintas teroras atbaido žmones jų klausyti, netikslu būtų aiškinti, nes tai gal-

PRANESIMAI - SKELBIMAI
Asmens, klausantieji lietuviškąsias "Amerikos Balso" (Voice of America) radijo transliacijas, yra maloniai prašomi savo pastabas dėl jų pranešti Inform. Tarnybai, adresu: ELTA, (14b) PFULLINGEN, Goethestr. 16, Germany. Tuo pat adresu prašoma siuntinėti ir iškarpas vietos laikraščiu, kuriuose rašoma mums opiais klausimais.

DARBO ATLYGINIMAS

T. KLEMENSAS ZALALIS

Jau buvo rašyta, kad darbas be asmeninio atžvilgio yra ir reikalingas, tai yra, kad jis yra daugumai pragyvenimo šaltinis. Tad, jei žmogus dirba ir auksa savo jėgas kitų naudai, yra teisinga, kad gautų užmokestį, iš kurio galėtų pragyventi. Bet koks turi būti atlyginimo dydis? Tai opus nūdieninis klausimas. Leono XIII laikais jis irgi buvo svarbus, ypatingai, kai liberalų mintis buvo atlyginti tik už atliktą darbą. Prieš tokią mintį enc. "Rerum Novarum" aiškiai pasisako ir ją pasmerkia, Krikščioniškoji darbo pažiūra yra visai kitokia. Darbas yra garbingas, nes jis yra pragyvenimo šaltinis. Čia glūdi jo kilnumas. Nesvarbu, kokį darbą kas atlieka, kiekvienas turi teisę gauti tokį atlyginimą, koks yra reikalingas savęs ir šeimos išlaikymui. Nuo šios teisės darbininkas negali net atsisakyti sava valia. Darbo sutartyje taip vadinamas absoliutus atlyginimas yra visada numatomas, nors žodžiais ir nebūtų tai išreikšta. Reikiama, kad darbininkas dirbdamas savaime jau turi gauti pragyvenimui tinkamą atlyginimą.

Po Leono XIII enciklikos atsirado nesutikimų sociologų tarpe, nes vieni tvirtino, kad šis absoliutus atlyginimas turi išlaikinti darbininką, o kiti manė priešingai: kad darbininkas iš tokio atlyginimo galėtų gyventi tarytum didžturtis, t. y. net prabangoje. Vidurio kelias visada yra geriausias. Todėl Pijus XI išryškino Leono XIII mintį. Jis nurodė, jog atlyginimas turi būti tokio dydžio, kad pakaktų padoriai gyvenančiam darbininkui ir jo šeimai.

Nūdien, galima sakyti, šitoks atlyginimas didelės dalies yra jau gaunamas. Darbininkas gauna už darbą, šeimyninį priedą ir yra apdraustas. Bet dar ne visur yra įgyvendintas Pijaus XII teisingas reikalavimas, t. y., kad darbininkas iš atlyginimo dar galėtų šį tą susitaisyti nuosavybės, nors ir mažos, įsigijimui. Be to, kad žmonė duotų specialų priedą tiems, kurie turi gabesnius vaikus, kad jie galėtų pasiekti aukštesnio mokslo.

Prie teisingo atlyginimo darbininkui dar priklauso ir dalis įmonės metinio pelno. Juk jis auksa savo jėgas, savo sumanumą, iš ko įmonė turi nemažą pelną. Be šio darbo ji tiek nepelnytų, jei kapitalą laikytų bankuose. Tai teisingumo reikalavimas. O jei žvelgsime iš naudingumo pusės, toks atlyginimas neatneša įmonei jokios skriaudos, priešingai, tik nauda. Juk jei fabrikas ar įmonė metų gale tam tikrą dalį pelno proporcingai išdalintų darbininkams, šie jaustųsi iš dalies lyg šeimininkai. Šiuo atveju jie dar būtų sąžiningiau, nes žinotų, kad, gavus daugiau pelno, jie gaus daugiau pajamų metų gale.

Iki šiol buvo kalbėta tik apie absoliutų atlyginimą. Yra taip pat ir reliatyvus atlyginimas, neatsižvelgiant, koks yra absoliutus, nuo kurio, kaip minėjome, nė vienas negali atsisakyti. Reliatyvus atlyginimas priklauso nuo atlikto darbo kiekio. Tad, jei darbininkas daugiau dirba, ar atlieka sunkesnį bei pavojingesnį darbą, jis turi teisę gauti daugiau, nors tas daugiau nėra būtinas pragyvenimui. Pavyzdžiui, jei du darbininkai dirba vienodą paprastą darbą, jie turėtų gauti nevienodai, jei vienas yra šeimos tėvas. Viengungis gaus teisingą užmokestį, o šeimos tėvas prie šio gaus ir šeimos priedą. Bet, jei viengungis dirbtų kitokį sunkesnį darbą, gali gauti ir priedą, kaip reliatyvinį atlyginimą. Šiuo atveju, savaitės gale abu parsineš maždaug vienodą sumą, nors nevienodą darbą dirbo. Skirtumas tik tas, kad šeimos tėvas turės viską išleisti pragyvenimui, o viengungis dalį pasidės santaupoms. Šios santaupos kaip tik yra jam didesnis atlyginimas už sunkesnį darbą ar ilgesnį valandų skaičių.

TRANSPORTO KAINOS SUMAŽEJA. KAS AMERIKOJE „PICKUP“ Nr. 1 VAŽINEJA

DOWN go delivery costs with America's No. 1 Economy PICKUP

ONLY THE FORD F-1 PICKUP GIVES YOU ALL THESE VALUE FEATURES

- ★ BIG GRAM-TIGHT BODY ★ DEEP, STURDY FRAME
- ★ SELF-ENERGIZING TRUCK BRAKES — 178 SQ. IN. LIVING AREA
- ★ EXCLUSIVE CHOICE OF V-8 OR 6 ENGINES
- ★ LONG-LIVED 10" GTRO-GRIP CLUTCH
- ★ LOW LOADING HEIGHT—ONLY 2 FEET
- ★ POWER PILOT ECONOMY ★ FINGER-TIP GEARSHIFT
- ★ WIDE-VISION REAR WINDOW
- ★ FORD PIONEERED LEVEL-ACTION CAB SUSPENSION

50-million-mile Economy Run provides dramatic evidence that Ford Trucks with Power Pilot do more for your dollar!

5000 drivers demonstrated that Ford Trucks with the POWER PILOT save you money every mile! The POWER PILOT, a Ford exclusive in the low-price field, gives you the most power from the least gas. It's yours on the F-1 and all Ford's more than 180 models!

FORD

trucking costs less because Ford Trucks last longer!

Using latest registration data on 7,318,000 trucks, life insurance experts prove Ford Trucks last longer.

Driver efficiency gets a lift in either of two new cabs. There's the 5-STAR—and the 5-STAR EXTRA with many extras (at a slight added cost)—to reduce driving fatigue.

Tėvų Pranciškonų vienuolyne
Greene, Maine,
gegužės 4 d. prasideda
NOVENA UŽ MOTINAS,
o birželio 8 d. —
NOVENA UŽ TĖVUS

Ir gegužės, ir birželio mėnesiais per devynias dienas už gyvas ir mirusias motinas bei tėvus 7 val. ryto bus laikomos giedotos Mišios, o vakare atitinkamos pamaldos. Kitomis dienomis ta intencija bus laikomos skaitytos Mišios.

Norintieji šiose novenose dalyvauti tegul prisiūnia savo intencijas ir kasdien jungiasi maldoje.

Amerikos Lietuvių ŽIDINIUOSE

ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS

Susijungus „Darbininkui“, „Amerikai“ ir „Lietuvių Žinioms“, jų visų vietoje nuo šiol eis naujas DARBININKAS du kartu savaitėje ir bus siuntinėjamas visiems buvusiems „Amerikos“, „Lietuvių Žinių“ ir „Darbininko“ skaitytojams.

„Darbininko“ metinė prenumerata — 5 dol. Naujas redakcijos ir administracijos adresas: 417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Visais redakcijos bei administracijos buvusių „Amerikos“, „Lietuvių Žinių“ ir „Darbininko“ reikalais prašome kreiptis šiuo nauju adresu.

Visi gerb. skaitytojai yra prašomi nepamiršti atnaujinti prenumeratos bei atsilyginti, jei kas dar būtų skolingas.

„AMERIKOS BALSAS“ KEICIA BANGAS

„Amerikos Balsas“ savo praėjusios savaitės lietuviškoje programoje pranešė, kad nuo balandžio 15 d. pakeičia savo bangas šokia tvarka: devynioliktą valandą: 13 metrų, 16, 19, 25, 31, 41, 48, 49 ir vidutinio ilgio — 251 m. banga; per BBC stotis: 19,25 ir 30 m. bangos; pusę antros: 48 ir 49 metrų; trys penkiolika: 48, 49 ir 251 m.; pusę keturių: 48 ir 49 m.; septynios penkiolika: 25, 31, 41, 48, 49 ir 251 m.; pusę aštuonių: 25, 31, 41, 48 ir 49 m. bangos.

Taip pat praėjusios savaitės programoje „Amerikos Balsas“ kvietė klausytojus pasisakyti dėl programos turinio ir patarimus, pageidavimus jiems pasiųsti raštu.

„Amerikos Balsas“ išleido 16 pusl. iliustruotą knygėlę, kurią siuntinėja visiems nemokamai. Joje yra lietuvių kalba nurodomai apie Lietuvai siunčiamų programų laiką ir bangas. Norintieji šią knygėlę gauti, prašomi rašyti lietuviškai ar angliškai šiuo adresu: VOICE OF AMERICA, New York 19, N. Y.; kartu pastebėkite, kuria iš šių kalbų: anglų, vokiečių, prancūzų, italų ar ispanų knygėlę pageidaujama.

Amerikoje lietuviškoji „Amerikos Balsas“ programa geriausiai girdima ne iš New Yorko, bet iš Tanzyro, iš Afrikos, iš kur ji pertransliuojama Lietuvai.

PADEKA

Visiems, pareiškusiems man užuojautą dėl mano tėvelio mirties, širdingai dėkoju.

Kun. V. Karalevičius

„AMERIKAI“ AUKOJO

Gaidamauskas, M. Mrs., Brooklyn, N. Y. \$2.00
Juška, Antanas, Brooklyn, N. Y. 1.00
Antanaitis, A. Rocky Point, N. Y. 1.00

Geriausia vaikams dovana — vaikų mėnesinis žurnalas

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.95
Pilnius ir užsakymus siųskite: EGLUTĖ, P. O. Box 22, Montello Station, Brockton 68, Mass.

MOTERIMS NAUJIENA!

Atspausdinta naujausia virimo knyga „Taupioji virėja“. Knygoje daug žinių, kaip maistą pasirinkti ir kaip virti ir kepti. Yra platus skyrius, kaip pagaminti ir papuošti įvairius užkandžius.

Idomūs skyriai apie sriubas, mėsos ir pasninko valgių gaminimą. O kepimo skyriuje galėsit rasti labai naujų, niekur nematytų ir neragautų pyragų ir keikų.

Knygoje yra 300 įvairių valgių receptų ir daug naudingų patarimų namų šeimininkėms. Kaina \$2.00.

Galite gauti „Eglutės“ administracijoje, P. O. Box 22, Brockton 68, Mass. arba „Darbininke“, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

PITTSBURGH, PA.

VYČIAI UŽKARIAVO PITTSBURGHĄ

Gerokai apsnūdusioje Pittsburgho kolonijoje paskutiniu laiku smarkiau sukruto vyčiai. Čia yra net dvi kuopos ir veikia apskrities valdyba, kuriai vadovauja neseniai išrinktas nauja pirm. Vincas Kolyčius, Pittsburgho vyčiai savo dėmesį yra nukreipę į savo radijo programą, kuri dabar transliuojama iš WLOA radijo stoties Braddocke (banga 1550) kiekvieną sekmadienį nuo 1:30 iki 2:00 val. popiet. Tai bene vienintelė vyčių radijo programa visoje plačiojoje Amerikoje.

Programos palaikymui ir pirmųjų programos metinių suaktyvųjų proga balandžio 15 d. šv. Kazimiero parapijos salėje South Side įvyko didžiulis banketas, sutraukė gausią miną svečių. Pagrindinę kalbą banketo metu pasakė specialiai iš Maspetho atvykęs prelatas Jonas Balkūnas. Savo atvykimu banketą pagerbė vyčių garbės narys prof. Dr. K. Pakštas, ALRK Federacijos centro valdybos narys (taip pat vyčių garbės narys) inž. Ant. Mažeika, aplinkinių parapijų lietuviai kunigai ir kt.

Banketą reikia laikyti tikrai pasisekusiu. Tai daugiausiai Lietuvos reikalų komisijos pirm. Elenos Girdytės ir pirm. V. Kolyčiaus nenuilstamo darbo dėka (plačiau apie patį banketą ir vyčių gražią veiklą apskritai malonūs sakitytojai bus painformuoti vėliau).

DĖL SVIESĖSĖS EUROPOS ATETIES

Pittsburghe jau kuris laikas aktyviai veikia Vidurio Europos Federacijos klubas (Middle European Federal Club). Jo tikslas — rengti dirvą būsimajam Vidurio Europos Federacijai. Klube šiuo metu atstovaujamos šios tautybės: estai, latviai, lietuviai, ukrainiečiai, vengrai, lenkai, slovakai ir slovenai. Jam pirmininkauja jo įsteigėjas prof. Dr. K. Pakštas.

Kiti valdybos nariai — vicepirm. prof. Barsody (vengras), sekr. prof. Zebot (slovėnas), izd. adv. Lucky (ukrainietis). Klubas pasėdžiauja kas antrą pirmadienį, savo posėdžiuose svarstydama aktualiuosius su Vidurio Europa susijusius dalykus ir ateities klausimus. Pirmaisiais savo veiklos uždaviniais klubas laiko panašius skyrių suorganizavimą kiekvienam didesniai JAV ir Kanados mieste ir Vidurio Europos kongreso sušaukimą.

Skyrių organizavimas jau pamažu juda. Prof. Pakšto pastangomis atrodo panašūs klubai tuoj susikurs Čikagoje ir Montrealy. Gi kongresas numatomas ruošti šių metų rudenį. Jam jau dabar po truputį ruošiamasi.

40 VAL. ATLIDAI

Lietuvių parapijose labai gyvas ir religinis gyvenimas. Tai rodo neseniai šv. Vincento parapijoje įvykę 40 val. atlidai, kurių metu daugelis žmonių gausiai naudojosi dvasinėmis malonėmis. Praėjusį seštdienį, sekmadienį ir pirmadienį toki pat atlidai buvo North Side lietuvių parapijoje, kuriose taip pat labai aktyviai dalyvavo gausūs būriai lietuvių. Lietuvių kalba pamokslus abiejuose atlaiduose sakė kun. A. Sušinskas.

MINES 50 M. SUKAKTĮ

Homesteado veikianti šv. Petro ir Povilo parapija (klebonas kun. E. Vasiliauskas) šių metų rudenį švenčia savo aukštinį jubiliejų. Tai iškilmingai suaktyvina paminėti jau dabar aktyviai rengiamasi. Paruošiamajam darbiui vadovauti bendrame parapijos susirinkime išrinkta 16 asmenų komisija. Jai pirmininkauja vienas iš aktyviausių Pittsburgho lietuvių Jonas Grėbliūnas. Reikia manyti, jog suaktyvėjimas iš tikrųjų bus iškilmingas ir gražus.

KEISTA PILIEČIŲ KLUBO „POLITIKA“

South Side veikia didelis ir turtingas Lietuvių Piliečių klubas, senųjų lietuvių patriotų įkurtas lietuviams burti ir lietuvių palaikyti. Gražių tikslų skatinami, lietuviai jį rėmė ir dabar teberemia. Paprasta kalba šnekan, visą biznį klubas daro tik iš lietuvių. Tačiau paskutiniu laiku klubas pradėjo vartyti keistą „politiką“. Turėdamas savo ižde bent keliasdešimt tūkstančių dolerių (lietuvių suneštų), klubas visiškai nekreipia dėmesio į lietuviškus reikalus. Pvz., vasario 16-sios proga klubas pavergtai ir žudomai lietuvių tautai laisvinti paaukojo tik dešimt dolerių. Panašiai jis pasielgė ir Pitts-

CLEVELAND, OHIO

Tolesnė kova už Lietuvos laisvę

Sekmadienį, balandžio 8 d., lietuvių salėje įvykusiame Lietuvių Tremtinių Draugijos susirinkime naujai išrinkta valdyba pateikė draugijos ateities darbo planus. Šiuo reikalu išsamų ir gerai parengtą pranešimą padarė valdybos pirmininkas P. Stravinskas. Draugijai visų pirma rūpės, — kalbėjo jis, — suburti visus tremtinius ir juos įtraukti į tautos laisvės kovą. Taip pat bus organizuojamas ir visų tautų antikomunistinis frontas, rengiamasi prie skelbimo boikoto komunistams ir jų simpatikams. Ryškinant lietuvių tautą ištikusią tragediją, aktyviai bus remiamas genocido parodos rengimas, organizuojamas birželio deportacijų minėjimas ir kt. Siekdama ugdyti jaunuosius lietuvių kartos tautinį sąmoningumą, draugija remia esančią lietuvių mokyklą ir lietuvių kalbos pamokas šv. Jurgio parapijos mokykloje. Tautiniam solidarumui ir vienybei stiprinti rengs sąlygas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Amerikoje gimti, o vietoje suruošio tautinio solidarumo pikniką ir šventę. Draugijai taip pat rūpės organizuoti paramą Europoje likusiems tautiečiams, todėl ji stengsis kurti atitinkamas tradicijas, kad daugiau turis lietuvis tam tikromis progomis auka pirsimintų ir savo vargantį brolių. Nors dabar ir nesą labai aktualu, bet būsią padedama įsikurti ir naujai atvykstantiems, atgaivinant darbų ir butų registraciją.

Tai dideli uždaviniai, — kalbėjo toliau pirmininkas, — todėl jį jų vykdymą būsią traukiami visi nariai. Kiekvienas turėsime atlikti savo tautinę pareigą, nes, pasak J. Girmiaus, plikas savo gyvybių išsaugojimas dar nepateisins mūsų, kad palikome Lietuvą.

Susirinkimo dalyviai iš savo pusės taip pat išskėlė visą eilę vykdytinių uždavinių: rasti būdų gauti Tautos Fondui aukų ir iš tų, kurie minėjimuose nedalyvauja, suorganizuoti lietuvišką vaikų darželį, planingai organizuoti tautai reikšmingų įvykių bei dienų minėjimus, kovoti su pačių tremtinių tarpe pasitaikančiais neekultūringumo reiškiniais ir kt.

Susirinkimas taip pat pavedė valdybai įsieti priemonių ir jas referuoti kitame susirinkime, kaip užkirsti kelią tokiam tautinių vertybių niekinimui, koks pasireiškė šv. Jurgio parapijos surengtame vasario 16 d. minėjime.

I draugijos kontrolės komisiją išrinkti A. Jonaitis, Alf. Telycėnas ir G. Grauzinis, į garbės teismą — V. Rastenis ir J. Malinauskas.

Susirinkimui pirmininkavo St. Barzdukas, sekretoriavo Z. Dautartas.

IVAIRIOS ŽINIOS

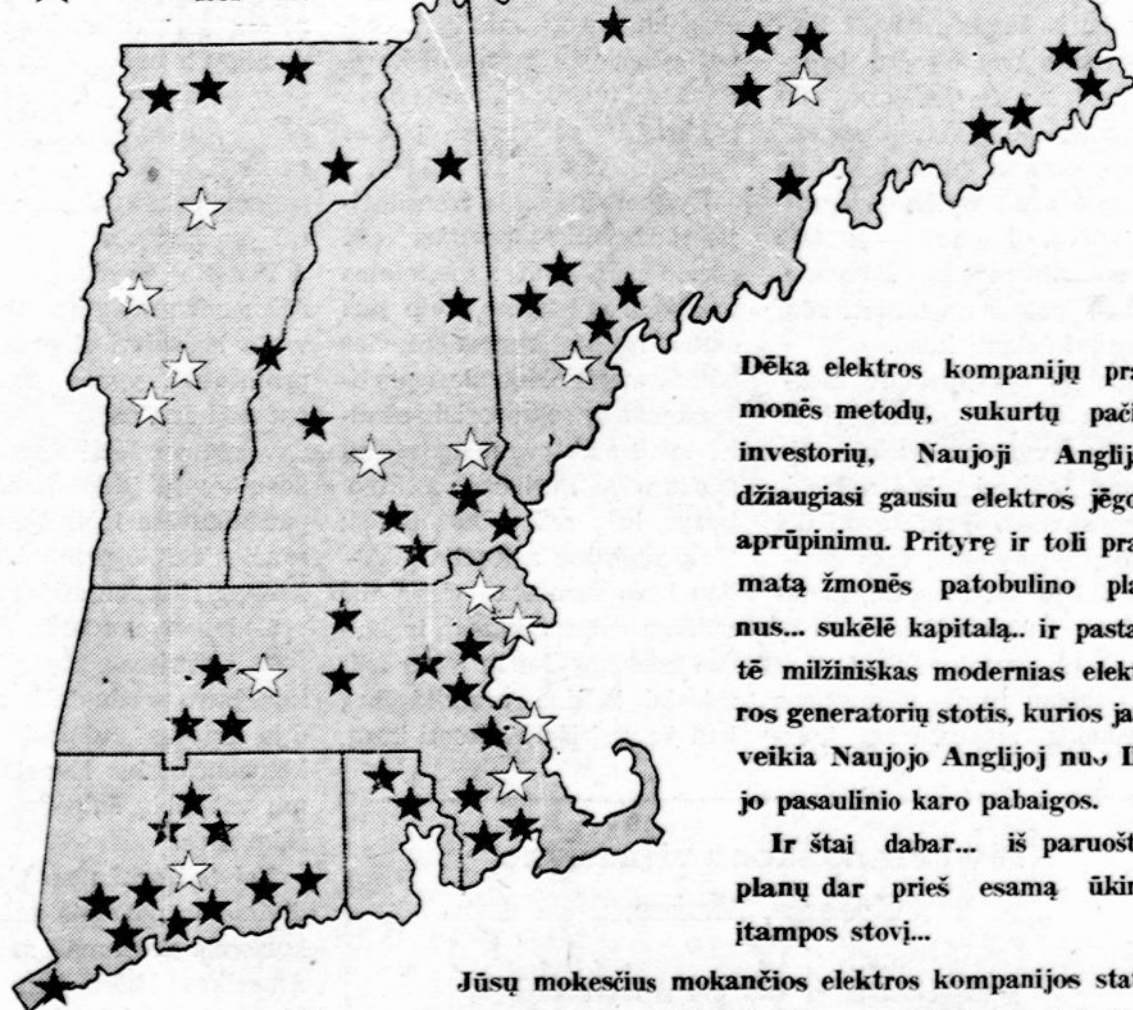
• Sekmadienį, balandžio 8 d., 10:30 val. Clevelando radijo stotis WIW transliavo Čiurlionio ansamblio koncertą. Pusę valandos trukusioj transliacijoje buvo duota keletas dainų su paaiškinimais ir trumpa ansamblio istorija. Šiuo koncertu Čiurlionis pradėjo seriją vad. Good Neighbors transliacijų, kurių programą atliks įvairių tautinių grupių meno reprezentantai. Lietuviai didžiuojasi, kad jiems ši garbė teko pirmiesiems.

• Sekmadienį, balandžio 8 d., 10:30 val. Clevelando radijo stotis WIW transliavo Čiurlionio ansamblio koncertą. Pusę valandos trukusioj transliacijoje buvo duota keletas dainų su paaiškinimais ir trumpa ansamblio istorija. Šiuo koncertu Čiurlionis pradėjo seriją vad. Good Neighbors transliacijų, kurių programą atliks įvairių tautinių grupių meno reprezentantai. Lietuviai didžiuojasi, kad jiems ši garbė teko pirmiesiems.

ALL OVER NEW ENGLAND WE ARE

MULTIPLYING ELECTRIC POWER!

NAUJIEJI generatoriai jau veikia! NAUJIEJI visai baigti bus 1951 - 1952!

Dėka elektros kompanijų pramonės metodų, sukurtų pačių investorių, Naujoji Anglija džiaugiasi gausiu elektros jėgos aprūpinimu. Prityrę ir toli pramatą žmonės patobulino planus... sukėlė kapitalą... ir pastatė milžiniškas modernias elektros generatorių stotis, kurios jau veikia Naujojo Anglijos nuo II-ojo pasaulinio karo pabaigos.

Ir štai dabar... iš paruoštų planų dar prieš esamą ūkinį įtampą stovi...

Jūsų mokesčius mokančios elektros kompanijos stato dar didesnius elektrinės jėgos aprūpinimo patobulimus... tuo būdu dar labiau stiprindamos Naujosios Anglijos pajėgumą sutikti laikų reikalavimus.

electric light and power companies OF NEW ENGLAND

This Advertisement Sponsored by BOSTON EDISON COMPANY

J. Virpša

PHILADELPHIA, PA.

RUŠIAMAS PADEKOS
POBŪVIS

Balandžio 29 d., sekmadienį, Philadelphia Tremtinių Draugija ruošia globėjams ir geradariams pagerbti pobūvį, kuris įvyks vienoje iš puikusių Philadelphia salų. Town Hall (Broad ir Race gatvės).

Kiekvienas tremtinys yra įsipareigojęs parūpinti bilietus visiems savo geradariams, ir kiek galima greičiau, kad valdyba galėtų tikėtis žinoti, koks bus dalykų skaičius. Kadangi svečių tikimasi labai daug, norima kiek galima greičiau išparduoti bilietus, kad būtų įmanoma visą pobūvį tvarkingai prarasti. Bilietai gaunami Lietuvių Banko, 235 N. Broad St., pas Draugijos išdavininką Balčiū, 1424 S. 3rd St. ir pas kitus platintojus. Tie tremtiniai, kurie iš Philadelphia išvyko, o jų globėjai gyvena Philadelphiaje, yra prašomi kiek galima greičiau pranešti savo globėjui.

Rengimo Komitetas

CINCINNATI, OHIO

Cincinnati miesto lietuvių šeimynėlė vis didėja ir didėja. Daug lietuvių labai yra pasisventusi Vyčių 134 kuopa, kuri buvo įkurta dveji metai atgal. Tikimasi, kad ne vienas, ypač vietiniai senos kartos lietuviai, suprastami didelę Vyčių svarbą lietuvių darbe Cincinnati, įsijungs į jų eiles.

Tiesa, nieko nebuvo rašyta lietuviško spaudos apie 16-Vasario minėjimą. Bet kaip pernai taip ir šiemet mėsas Albertas D. Cash paskelbė Vasario 16 d. Lietuvos dieną Cincinnati mieste. Proklamacijos išgavimui ir vietinės spaudos informavimui apie Lietuvą pasidarbavo vyčiai.

Cincinnati, kiek yra žinoma šiam korespondentui, pasiliko tik šie lietuviai, atvažiuoję iš Vokietijos. Kazys Reifonas ir Joana Dečkaitė bei Julia Vailokaitytė, kurios yra gavusios stipendiją vieno seselės vedamojo kolegijoj. Be to, dar čia gyvena J. Jančauskienė. Šiomis dienomis nepertoliausiai

nuo Cincinnati, Ft. Thomas, Ky. apsigyveno kun. Dr. J. Maknys, kuris eina vikaro pareigas vienoj parapijoj. Linkime kun. Makniui geriausios kloties naujoj vietoj.

Paskutiniu laiku iš Cincinnati išsikėlė Petrauskų šeima, kurie berods išvažiavo į Detroit, Mich. Prieš 4 mėnesius taip pat išvyko Barbara Rafalo, išvažiudama į Miami Beach, Florida. Ji ir jos vyras Cincinnati turėjo vieną iš garsesnių miesto nakties klubų. Lietuvių biznierių taip ir nebe paliko, išskyrus vieną kitą, kurie iki šiol dar nėra parodę lietuviškos iniciatyvos darbe.

Balandžio 28 ir 29 dienomis Cincinnati įvyksta Ohio-Michigan apskrįčių Vyčių seimelis. Seimelis bus šv. Tomo Akviniečio parapijoj, 3 Burton Woods Ln., Avondale, kur vikaruja kun. Pov. Gailevičius, O. P. Laukiama svečių iš Columbus, Cleveland, Dayton, Detroit, Grand Rapids, ir iš kitur. Tai bus istorinis įvykis Cincinnati lietuvių tarpe.

A. G.

SHENANDOAH, PA.

LIETUVIAI MIESTELIO
PAREIGŲNAI

Shenandoah miestelis jau nuo seniai yra lietuviams žinomas. Čia apsigyveno pirmieji Amerikos lietuviai 1863 m. Buvo laikas, kada čia gyveno virš dviejų tūkstančių šeimų. Dabar čia skaitoma arti tūkstančio lietuvių šeimų. Mat, miestelio gyventojų skaičius daugiau kaip per pusę sumažėjo. Buvo laikas, kada gyventojų skaičius siekė per trisdešimt tūkstančių, o dabar yra per penkiolika tūkstančių.

Lietuviai čia turi gerą vardą. Žymia įtaką į miestelio gyvenimą. Miesto majoru yra lietuvis Jonas Migalinga. Jo tėvas kilęs iš Beržnyko. Jis išbuvo miesto majoru 20 metų. Jau 30 metų kaip yra miręs. Jis buvo labai populiarus miestelio valdytojas. Dabar miestą valdė jo sūnus. Pašto viršininkas yra Benjaminas Lukošius — Ben Lukas. Mokyklų direktoriais yra du lietuviai, mokytojų 14, o miestelio valdyboje yra trys ir du policininkai.

Darbai

Shenandoah apylinkėje yra kietųjų anglių kasyklos. Be anglių kasimo, kitų darbų čia labai maža. Per pastaruosius tris mėnesius anglių kasyklos dirba tik po dvi dienas į savaitę. Todėl žmonės masiniai išvažinėja į didmiesčius įieško-

dami darbų. Po karo į Shenandorį atvažiuavo tremtinių per 50 šeimų ir apie dešimt pavienių. Dabar tebeliko tik viena šeima — vargonininkas. Tremtiniai į kasyklas neina, o kitų darbų čia taip kaip ir nėra.

Rožančius

Dėka kun. J. Neverausko Shenandoryje buvo suorganizuota apie pusantro šimto vyrų, kurie per ištisą pirmo penktadienio naktį, kas mėnuo paeiliui visose bažnyčiose nuo 8 v. vakare iki 6 v. šeštadienio ryto kalba rožančių. Panelės šv. litanią ir kitas maldas, prašydami Dievo pasauliui taikos ir pavergtoms tautoms laisvės. Rožančius kalbamas kas valandą pasikeičiant.

Pernai vadovaujant seselės kazimierietės, Lietuvių mokyklos vaikučiai per radiją iš Pottsville, Pa. įkalbėjo rožančių. Kalbėjimas buvo įrašytas į plokšteles. Dabar kartą į mėnesį rožančius kalbėjimas yra kartojamas. Rožančius kalbamas prašant Dievo pasauliui taikos ir pavergtoms tautoms laisvės.

Mokykla ir lietuvių

Šv. Jurgio lietuvių parapija išlaiko savo mokyklą. Mokytoja seselė kazimierietė. Mokyklos 8 skyriuose yra 334 mokiniai ir darželyje 58 vaikučiai. Mokytoja 10 seselių.

Iš Lietuvos ateivių lietuvių labai maža yra belikusių. Daugiau kaip 95 nuosimčiai jau čia gimę ir augę pirmos, antros ir trečios kartos. Didelė dauguma, išskyrus mišrias vedybas, dar lietuviškai kalba. Vaikučiai prie pirmos komunijs yra ruošiami lietuvių kalboje. Bažnyčioje visos viešos maldos kalbamos lietuviškai. Baigiant mokyklą, kasmet mokyklos vaikučiai, vadovaujant seselėms, surengia mokyklos užbaigtųjų programą: su dainomis, lietuviškais šokiais ir lošimu. Viskas atliekama lietuviškai. Programa tapo labai populiari, net reikia samdyti didžiausią miestą svetainę, kad sutalpinus žmones.

Komunistų tarpe lietuvių yra labai maža. Katalikai yra susipratę ir dievoti. Prieš Vėlykas per keturiasdešimt, kaip kunigai pranešė, prieš šv. Komunijs priėjo apie pustrėčio tūkstančio. Per Vėlykas per du tūkstančius, o per 1950 m. (59,000) penkiasdešimt devyni tūkstančiai.

SKAUTAI

"MŪSŲ VYTIŠ"

1948 m. pabaigoje Vokietijoje buvo pradėtas leisti Studentų Skautų Korporacijos "Vytiš" biuletenis. Jis padėjo suburti plačią po pasaulį pasklidusius vytičius ir ilgainiui išaugo į Akademinių Skautų Sąjūdžio organą. Šiame skautybės žurnale giliai nagrinėjamos skautiškosios ideologijos ir lietuvių išlaikymo problemos. Persikėlus į J. A. V-bes, šis žurnalas pakeitė vardą į "Mūsų Vytiš". Šiame jau išėjo iš eilės 29-is šios žurnalo numeris. "Mūsų Vyčio" pradininkas ir nenuilstamas redaktorius yra žurnalistas Br. Kvikiys, neseniai vienas iš paskutiniųjų vytičių iš Vokietijos atvykęs Chicago.

LITUANICOS TUNTAS

Didžiausioje JAV-bių lietuvių kolonijoje yra susibūrus gausus lietuvių skautų Lituanicos tuntas. Tuntui vadovauja sktn. Br. Gurėnas, padedamas gausios prityrusių skautų vadovų vadijos. Tuntui priklauso šie vienetai: Pulk. J. Šarausko vardo skautų vyčių dr-vė, Kapit. M. Kukučio vardo jūros skautų laivas, Geležinio Vilko sk. dr-vė, L. K. Mindaugo sk. dr-vė ir D.L.K. Gedimino vilkių draugovė. Geležinio Vilko draugovė užsiregistravusi Boy Scouts of America organizacijoje.

Lituanicos tunte šiuo metu vyksta skiltininkų kursai, kuriuos lanko gausūs būrys skautų būrys. Kursams vadovauja tunto dvasios vadovas sktn. kun. J. Vaišnys, S. J.

Tuntas yra užsibrėžęs, kad kiekvienas jo skautas šiemet prenumeruotų "Skautų Aidą".

James E. Smith iš Carbondale, Ill., ramino vieno mėnesio savo sūnų. Senis vyksta į Hollywoodą. Jis sakosi turįs 102 metus.

Prie tunto veikia skautų tėvų komitetas, kuris gražiai remia skautiškąją veiklą Chicagoje.

SKAUTŲ VYČIŲ STOVYKLA
KANADOJE

Šią vasarą rugsėjo pradžioje Kanados skautai vyčiai (rovers) rengia pirmąją savo stovyklą prie Toronto, Ontario ežero pakrantėje. Šion stovyklon, be abejoj, vyks, ir lietuviai skautai vyčiai.

G. J.

SPORTAS

KREPŠININKAI DETROITE

Sporto klubo Žaibo krepšinininkai šeštadienį, balandžio 7 d., buvo nūvykę į Detroitą,

kur sužaidė draugišką krepšinio rungtynes su vietos lietuvių sporto klubo Kovo krepšinininkais. Clevelandas pralaimėjo Detroitui santykiu 41:74 daugiausia dėl to, kad Žaibo komanda buvo sudaryta iš jaunų žaidėjų, taip pat trūko susižaidimo ir jautėsi nuovargis bei treniruotų stoka. Kovas buvo pranašesnis ir savo sparta bei žaidėjų ūgiu, nors pirmąjį ketvirtį Žaibas sugebėjo ir visai stipriai pasipriešinti. Už žaidžiai: Blumentalis, Muliolis, Telyčėnas, Vodopalas, Gily, Zorskas, Motiejūnas ir Virgirda. Rungtynes stebėjęs gražus būrelis vietos lietuvių tiek savųjų, tiek svečių atžvilgiu laikėsi labai šiltais.

EV 4-9293

SALDINIŲ PAŽOČIUS

Geriausios rūšies Lengvi Užkandžiai, Kava, Arbata, Hot Chocolate
PUSRYČIAI — PIETOS — VAKARIENE — ALUS
Didžiausias pasirinkimas AISKRYMO, namie gaminto iš geriausios smetonos
Prieimami užsakymai įvairiems parengimams

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

BROOKLYNO VADINTOJŲ TRUPE
Š. M. BALANDŽIO 29 D.

APREISKIMO PARAP. SALEJE

Havemeyer ir No. 5th Str.

Brooklyn, N. Y.

5 val. po pietų

PAKARTOTINAI VADINA

"AMERIKA PARTIJE"

Režisuoja dramos aktorius VITALIS ZUKAUSKAS
Dekoracijos dail. CESLOVO JANUŠO

Po vaidinimo šokiai, grojant muz. Alg. Kačanausko orkestrui.

Taip pat ir geras bufetas.

Bilietai kainos \$1.75 ir \$1.50.

Sokiams tik \$1.00

Bilietai iš anksto gaunami: J. Ginkaus saldinių krautuvėje, 495 Grand Str., Gabijoje, 340 Union ave. ir vaidinimo dieną prie kasos. Nepanaudoti premjeros bilietai galioja ir prašome juos pakeisti.

Pradžią punktučiai.

Vietos numeruotos.

NAUJIENA!

NAUJIENA!

NAUJIENA!

VYTAUTAS BELECKAS

Pasizymėjęs sportininkas, veikėjas, spaudos bendradarbis

ATIDARĖ MALONIĄ LIETUVISKĄ UŽEIGĄ

BAR & GRILL

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Puikus baras, restoranas, didelė salė susirinkimams ir pobūviams

VISI KVIEČIAMI LANKYTIS

1883 MADISON STREET

(prie Forest Ave. stoties)

BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)

Tel. EV. 2-9586

Lietuvių Radijo Draugijos
PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SESTADIENIAIS 2 iki 3 VAL. POPIET — WWRL 1600 kc

Gyvoja virš 20 metų oro bangomis, transliuojama visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika

(Vietiškės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

E. POVILANSKŲ

Baras ir Restoranas

Puiki Salė Seimyninėms Pramogoms

158 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9737

ZUPP'S BAR

MODERNISKAI ĮSTAITYTA LIETUVISKĄ UŽEIGĄ

— NEBRANGU — IR — SMAGU —

Visokių importuotų gėrimų — VODKOS — KONIAKO ir kitokių rūšių

Jos. Zeidat, Jr. — Savininkas

411 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

TELEVIZIJA KAS VAKARAS

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.

Tel. GL. 2-8589

Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMSA

JEI NORITE VAŽIUOTI

į kitą miestą, į naują butą,
į kurortą, į stotį ir t.t. —
visur mūsų automobiliai pigiai ir greit pervež Jus kartu su bagažu ir daiktais.

Užsakykite telefonu CYpress 9-7879

tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro

TRANSPORTATION BUREAU

2066 Anthony ave., New York 57, N. Y.

INCOME TAX

John W. Ansell

LIETUVIS ADVOKATAS

15 Park Row, New York

Telefonai:

Ofiso Tel.

Namų Tel.

WO 2-3497

NE 9-5689

Federal ir State pajamų mokesčių
raportų paruošimo, blankų tinkamumo
užpildymo reikalavimai, malonėkite
kreiptis žemiau pažymėtu adresu,
kur gausite ir reikalingus blankus
(formas).

J. P. MACIULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 7-1896

PARDUODAMI NAMAI

su tuščiais kambariais, nebrangūs,
gerose vietose ir prie gero susisiekimo.
WOODHAVEN — 2 šeimoms, 11
kambarių, atskiras, arti parko, atskirai
apšildomas.
2 šeimoms mūrinis, 12 šviesių kambarių,
geram stovy — \$12,500.
RIDGEWOOD — 8 šeimoms po 5
šviesių kambarių, mūrinis, geros įplaukos,
arti parko — \$14,500.
3 šeimoms, mūrinis, šviesūs kambariai —
\$10,500.
6 šeimoms mūrinis su dviem šloais, geros įplaukos — \$9,500.
EAST NEW YORK — 2 šeimoms, 11
kambarių, geram stovy — \$6,300.
5 akrai žemės prie geriausio Jericho
Turnpike kelio — \$3,000.

J. VASTŪNAS

1008 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7285

Telefonas: EV 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Gyvenimo vieta

65-43 Grand Ave.

Tel. TWining 4-8087

Maspeth, N. Y.

KLAUSYKIT RADIJO!

KIEKVIENĄ SEŠTADIENĮ 11 VALANDĄ RYTO

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

NEW YORKO NAUJENOS

LIET. KAT. FEDERACIJOS NEW YORKO APSKR. SUSIRINKIMAS

bus balandžio 27 d., penktadienį, 8 val. vakaro, Apreiškimo par. salėje No. 5th ir Havemeyer St., kampas, Brooklyne. Visos apskrityje priklausančios draugijos malonėkite savo atstovus atsiųsti susirinkimui ir atnaujinti 1951 metams savo narystę, užsimokant \$2.00 nario mokesčius už metus.

Susirinkime bus svarstoma ateities veiklos planai ir aptariami kiti svarbūs reikalai.

Valdyba

DR. PRANAS BAGDANAVIČIUS PRAKTIKUOS NEW YORKE

Šiomis dienomis dr. Pranas Bagdanavičius išlaikė New Yorko valstybės nustatytus egzaminus gydytojo praktikos teisei įsigyti. Iki šiol dr. Pr. Bagdanavičius buvo rezidentu Kearny, N. J., ligoninėje.

Sveikindami šia proga, linkime dr. Bagdanavičiui sėkmingos profesinės praktikos.

LIETUVIAI T. T. FRANCISKONAI BROOKLYNE

Brooklyno, N. Y., lietuvių parapijų klebonai savo laikui kreipėsi į Brooklyno vyskupą T. E. Molloy, prašydami, kad leistų lietuviams Tėvams Pranciškonams įsikurti Brooklyne vienuolyną ir rūpintis lietuviškos katalikiškos spaudos reikalais.

J. E. vyskupas Molloy prašymą patenkino ir šiomis dienomis davė leidimą toki vienuolyną kurti. Tėvai Pranciškonai savo namuose, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 11, N. Y., prie Myrtle Ave. stoties, numatė įrengti didelę spaustuve, kur bus atliekami visokie spaudos darbai.

II LITERATŪROS IR MUZIKOS VAKARAS

Balandžio mėn. 29 d. Brooklyno Piličių Klubu salėje įvyks antrasis literatūros ir muzikos vakaras. Jo programoje dalyvaus: Stepas Zobarskas, Leonardas Žitkus, Vilijus Bražvilis, dainininkės M. Nainytė-Dobužinskienė, Rožė Mainelytė ir abudu Brooklyno kvartetai—V. Frankienės "Harmkonija" ir A. Mrožinsko "Aitvarai".

Vakaro pradžia 4 val. popiet.

SUSIORGANIZAVO KULTURININKAI

Pereitą penktadienį įvyko pirmasis New Yorko lietuvių tremtinių draugijos kultūrinių pramogų komisijos posėdis. Jame dalyvavo jaunimo organizacijų atstovai ir tremtinių susirinkime išrinktieji nariai. Komisijai vadovauti išrinkti dipl. inž. J. Valaitis, muzikas Al. Kačanauskas ir besikuriantio New Yorko lietuvių teatro aktorė Kosubaitė. Ši komisija rengs įvairias kultūrinės pramogas: literatūros ir meno vakarus, koncertus, teatro spektaklius, gegužines, išskylas, tautinių šokių, švenčių iškilmes, minėjimus ir kt.

Posėdį sukvietė Liet. Tremtinių Draugijos kultūrinių reikalų vedėjas A. Bendorius.

ORGANIZUOJASI STUDENTAI

Amerikoje kuriasi lietuvių studentų skyriai. Neatsilikė ir New Yorkas. Balandžio 22 d., 12, 15 val. Apreiškimo parapijos salėje šaukia susirinkimą. Programai numatyta: kolegijos Banelio pranešimas, diskusijos ir skyriaus sudarymas, išrenkant valdybą. Organizavimo iniciatyvos ėmėsi: Banelis, Kepalas, Sruoginis, Dambrava, Šalčius, ir Vyginas.

DAINŲ SVENTĖ

Gegužės 6 d. 4 val. po pietų Manhattan Center, New York, įvyks dainų šventė. Jos programoje pasirodys: Chicago's operos solistas baritonas Algirdas Brazis; buvusi Vilniaus ir Kauno operos solistė mezzo sopranas Barbora Darlys, dainavusi taip pat ir Kauno operoje; Violetos Tamkus-Pronekienės vadovaujamas merginų ansamblis "Harmonija"; iš Amsterdam, N. Y., tremtinių vyrų choras, vedamas muziko Juozas Olsausko; dramatinis tenoras Alex Vasiliauskas, dainavęs su Detroito simfonija ir per radijo tinklus (N.B.C., C.B.S.); lyrinis tenoras Albertas Vasiliauskas, dainavęs Radio City New York; Brooklyno operetės choras, vedamas dirigento Mykolo Liuberskio; muzikas Algirdas Kačanauskas; buvęs Kauno Dramos Teatro aktorius Kazys Vasiliauskas; New Yorko tremtinių tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės.

BOSTONO ŽINIOS

RODYS FILMĄ

Kun. Jonas Bernatoniš sekmdienį, balandžio 29 d. 3 val. p.p. parapijos salėje rodys filmą iš savo kelionių po Romą, Lijūdą, Fatimą ir Oberamergau. Pelnas bus tėvų mariojonių naudai.

PAGERBTAS ADVOKATAS JONAS GRIGALIS

Sekmdienį, balandžio 15 d., So. Bostono Lietuvių Piličių Draugijos auditorijoje Mass. valstijos lietuvių piličių suvienyti klubai pagerbė advokatą Joną Grigalių jo paskyrimo į komisijonierius proga. Dalyvaavo daug įvairių svečių ir iš sveitintųjų pusės.

TREJOS PRIMICIJOS

Sekmdienį, balandžio 15 d., įvyko trejos lietuvių kunigų primicijos, kuriose dalyvavo daug svečių ir lietuviškos visuomenės. Norwood, Mass. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje kun. Antano Knežio; Brockton, Mass., šv. Roko parapijos bažnyčioje—kun. Edmundo Sviaklos; Haverhill, Mass., šv. Ritos bažnyčioje, kun. Juozo Svirsio.

LIETUVIAMS MOKYTOJAMS BOSTONE

Ateinantį šeštadienį, balandžio 21 d., 6 val. vak., lietuvių parapijos patalpose prie šv. Petro bažnyčios yra kviečiamas visų rūšių lietuvių mokyklų mokytojų pasitarimas. Kviečiami dalyvauti visi mokytojai-os. Iniciatoriai

MOTERŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA

Skelbia naują narių bei įstojančių mokesčio vairs, pradėtas kovo mėnesyje, baigsis birželio 30 d. Per šiuos keturis mėnesius Sąjungos kuopos mėgins įrašyti kuo daugiausiai narių—moterų ir mergaičių čia gimusių ir atvykusių iš tremties. Tremtinės turėtų įstoti į šią sąjungą, nes ji yra vienintelė centrinė katalikų moterų organizacija visoje Amerikoje, turinti kuopas kiekvienoje š. Amerikos valstybėje.

CIVILINIS GYNYBOS TARNYBA

Bostono civilinės gynybos tarnyba ieško 100.000 savanorių vyrų. Tai gyvybiniai svarbūs dalykai kiekvienam ne tik Bostono, bet ir viso krašto gyventojui. Šie vyrai budės kiekvieno mūsų gyvybės ir turto apsaugos tarnyboje. Tai yra kiekvieno, kuris tinkamas šiai tarnybai, svarbi pareiga.

CAMBRIDGE, MASS.

Metinės šv. Mišios už a.a. Juozą Banį
Šeštadienį, balandžio 21 d., 8 val. rytą Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Cambridge, Mass. įvyks pomirtinės pamaldos už a.a. Juozą Banį. Tą dieną už Juozą sielą bus atnašaujamos trejos šv. Mišios. Visi gimtinės ir pažįstamieji prašomi tą dieną š. Mišiose dalyvauti ir už Juozą sielą pasimelsti.

Teklė Baniienė ir šeima

LANKĖSI "DARBININKE"
Šeštadienį, balandžio 14 d. lankėsi "Darbininke", So. Bostone, Lietuvos vytytės: Birutė Čiočytė ir Birutė Savickaitė iš Providence, L. I. ir paliko spaudos darbu.

J. E. Vyskupas Thomas Molloy pakeltas arkivyskupu

Jo Sventenybė Popežius Pijus XII balandžio mėn. 11 dieną, Brooklyn, N. Y., vyskupą ordinarą pakėlė arkivyskupu. Pakėlimo aktas buvo įteiktas per Apaštališkąjį Delegatą J. E. arkiv. Amleto Giovanni Cognani Washingtonė.

Šis naujas titulas neįneš jokių pakeitimų nei Brooklyno vyskupijoje, nei pasikeis santykiai su New Yorko vyskupijos ordinaru J. E. kardinolu Spellmanu.

J. E. arkivyskupas T. E. Molloy gimė 1885 metais rugsėjo mėn. 4 dien., Nashua, N. H. 1904 metais baigė šv. Pranciškaus Kolegiją, įstojo į šv. Jono kunigų seminariją Brooklyne. Dėl didelių gabumų bei būdo savybių buvo vėliau pasiūstas mokslo testai į Šiaurės Amerikos Kolegiją Romoje.

Baigęs studijas, buvo paskirtas šv. Jono koplyčios, dabar Visų Šventų Karalienės parapijos, vikaru pas tuometinį tos koplyčios kleboną Mnsgr. George Mundelein, vėliau tapusį

Chicagos arkivyskupu ir kardinolu. 1920 metais kun. T. E. Molloy buvo nominuotas Brooklyno vyskupijai vyskupu pagalbininku tuometiniam ordinaru vysk. Ch. E. McDonnell. Konsekratuotas vyskupu 1920 m. spalio mėn. 2 dien. Mirus vysk. Ch. E. McDonnell, 1921 metais J. E. vysk. Th. E. Molloy buvo paskirtas Brooklyno diocelijos vyskupu ordinaru ir 1922 metais vasario mėn. 15 d. iškilmingai įvestas į šias pareigas.

J. E. arkivyskupas Th. E. Molloy yra ketvirtasis vyskupas pakeltas į arkivyskupus JAV ir yra labai populiarus visuomenėje ir kunigams ir pasauliečiams visuose reikaluose. J. E. arkivyskupas T. E. Molloy parodo labai daug širdies ir supratimo.

Šia proga malonu pažymėti, kad J. E. arkiv. T. E. Molloy ypač daug palankumo visą laiką rodė lietuviams. Štai, kad ir paskutinis J. E. arkivyskupo žygis leidžiant Tėvams Pranciškonams visam laikui įsikurti vienuolyną Brooklyno vyskupijoje ir rūpintis lietuviškos spaudos reikalais lietuviams yra epochinės reikšmės.

ATEITININKŲ DEMESIU

Šį šeštadienį, balandžio 21 d., 7:30 val. vak., New Yorko Aušros Vartų par. salėje (prie Holland tunelio), įvyks sendraugų, studentų ir moksleivių ateitinių susirinkimas. Dalyvaus Federacijos pirm. dr. Adolfo Damušis.

Visi nariai prašomi dalyvauti.

J. E. Bostono Arkivyskupo laiškas

MYLIMIEJI BROLIAI:

Jau pirmiau ir dabar dažnai man pranešama, kad mūsų anylinkėj labai plinta nešvari literatūra. Katalikų organizacijos, kaip antai, Švento Vardo Draugija, prašo mane ką nors daryti. Ir tėvai nusiskundžia, kad jų vaikai, dažniausiai nieko blogo nemanydami, parsineša namo netinkamų skaityti knygų. Viešai parduvinėjama tariamai lengvai pajukiamosios (jumoristinės) knygos, kuriose smulkmeniškai išdėstoma lytiški veiksmai; šlykšti laikraščiai ir žurnalai su nešvariais paveikslais, tariamai meno kūrinių bei moderniško mokslo išdavomis. Ten yra įterpti iš senų knygų nuorašai, kartais net klasinio turinio, bet didžiuliai tai priešinga padarumui, moralei ir net religijai.

Retkarčiais buvo daroma pastangų tai prekybai sustabdyti. Bet tuojuo kildavo protesto balsų, kad laužoma ir varžoma žodžio laisvė; kad tos knygos ir paveiksai esą meno kūriniai ir garsių autorių raštai, tad gi ten negali būti nė šešėlio to, kas priešinga dorovei. O pas mus kiekvienas riksmas prieš cenzūrą randa gausios ir galingos paramos, net tada, kai kaltinamoji knyga nieku būdu negali būti išteisinta.

Faktiškai tai daroma dėl biznio. Pigiai, bet daug tų šlamštų parduodant, galima gerai pasipelnyti.

Katalikai, būdami geri piliečiai, labai įvertina spaudos ir žodžio laisvę mūsų demokratinėje šaly, ir tos laisvės nenori varžyti nė panaikinti. Bet jie taip pat gerai supranta sąžinės pareigą nenusidėti ir kitų į nuodėmę neįtraukti. Juk pats Viešpats yra pasakęs: "Kas papiktins vieną iš šių mažutėlių, kurie Mane tiki, tam būtų geriau, kad girtų akmuo būtų užnertas ant kaklo ir paskandytas marių gėlmėje."

As prašau tėvų atidžiai sekti, kokia literatūra ateina į namus vaikams ir jaunimui skaityti. Atsaulka laikraščio bei knygos prenumerata būtų iškalbingesnė kaip rašytas leidėjui laiškas. Težiūri tėvai, ką skaito jų vaikai; didžiuliai vadinamos "jumoristinės" pavojinga jaunuolių vaizduotei. As prašau pardavėjų, didžiunoj gerų žmonių, kad laikytų vien tinkamas knygas savo parduotuvėse; kad vien dėl pelno neįduotų nekaltą jaunimo sielą. Taip pat kad jų samdyti tarnautojai atrinktų tik gerą literatūrą jaunimui skaityti.

Taciau neužtenka neduot blogų knygų skaityti. Reikia ir gerų parūpinti. Yra dorų, gražių ir patrauklių juokų knygelių, kuriuos vaikai su malonumu skaito. Taip pat yra padorių, idomių ir literatūriškai vertingų laikraščių ir žurnalų. Jie ne tik palinksmina, bet lavina protą ir auklėja charakterį. Jie žalos nedarys, o naudos tai tikrai atneš. Ypač susirūpinkime vaikais. Jie labai mėgsta juokų kūrinius. Duokim jiems gerų, kad neieškotų blogų ir tvirkinančių.

Tai toks yra mano pageidavimas mūsų šeimų krikščioniškumui išsaugoti. Tikiuosi, kad visi prie to prisidėsite, ir žinau, kad už tai Dievo palaimą nusipelnysite.

Jums atsidavęs Kristuje,

RICHARD J. CUSHING,

Bostono Arkivyskupas.

Dabarties Pastabos

NAYA PELAGIA

Tokį vardą neseniai gavo pirmoji eskimė vienuolė. Mes ją vadintume seserim Pelagija, nes ta kalba, kuria ji kalba, "naya" reiškia "sesuo." Galėtų ji būti dar vadinama prancūziškai "soeur", nes yra įstojusi į pilkųjų seserų prancūzių vienuolyną. Bet savo naujosios sesers jos kitaip nevadina, kaip "naya Pelagie". Kodėl?

Nuoširdiems Kristaus apaštalams, kurie įsieko Dievui žmonių, nerūpi jų kalbą ar tautybę savaip kreipti, bet prie jos prisiderinti. Taip daro ir vysk. Marc Lacroix, apaštališkasis vikaras šiaurinei Kanadai (Hudson Bay), kuri susiduria su eskimų kraštu. Iš ten, iš ledinės trobelės, buvo kilusi ir naya Pelagija, mergaitė paprastų eskimų, priėmusių katalikų tikėjimą. Susipažinusi su pilkomis seserimis, vadinamomis "šiaurės angelais", ji pasiryžo ir pati vienuole tapti. Dvejus metus pas jas dirbusi, o paskui atlikusi dar dvejų metų noviciatą, ji ir prancūziškai pramoko. Bet kai reikėjo jai duoti pirmieji įžadai, tai vysk. Marc Lacroix pasirinko eskimų kalbą. Žodžiai, kurie mergaitei yra taip reikšmingi ir suriša ją pažadu su Dievu, turi būti ištarti jos gimtąja kalba, kalba širdies ir jausmo. Tokius žodžius ji ir tarė—pirmoji eskimė vienuolė.

Taip neseniai yra buvę šaltame krašte, anoje pusėje Hudsono įlankos, kur žmonės yra šaltesnio kraujo, bet šiltos širdies. Jie gerai supranta, kad tikėjimas ir tautybė nesikerta, o suauga, ir dėl to nereikia jų vieną prieš kitą statyti, o vieną kitu remti. Visai priešingai pasitaiko tarp žmonių, besirūpinančių saulėje. Jų karštesnis kraujas kartais aptemo blaivų protą, ir mes turime daug pavyzdžių, kaip su tikėjimu stengiamasi įbrukti ir kitą kalbą, net tautybę. Reikėtų pasimokyti iš Šiaurės žvaigždės. Ji ir gūžią naktį rodo tiesų kelią; kai iš kišenės ar galvos išmetamas kompasas.

S.

ŠACHMATAI

— Veda K. Merkis —

Poschel ir Tautvaiša Chicago pirmenybių viršūnėje.

Chicago šachmatų pirmenybių, kuriose dalyvauja 20 stipriausių Chicago žaidėjų, jau įpusėjo. Tautvaiša įveikė dar du savo priešininkus, būtent Leighton ir Silverman, o nutrauktą partiją su Turiansky užbaigė lygiom. Tautvaiša turi surinkęs 8-1 taškų (7 laimėjimai ir 2 lygiom). Chicago meistris Poschel turi 8½-1½ taškų (+8 — 1 — 1). Poschel su Tautvaiša dabar vyruoja Chicago pirmenybėse, nes visi kiti yra nustoje daugiau taškų.

Massachusetts pirmenybės prasidėjo. 11 dalyvių, 6 raitai. P-bės vyksta Boston City Club'e. Pirmuosius taškus laimėjo: Daly, Underwood, Heising, Deerfield. K. Merkis partiją su buv. Massachusetts meistreriu Fred Keller po 62 ėjimų nutraukta.

Bostono meistreris K. Škėmos dalyvavimas šiose pirmenybėse susimaisė, dėl numatyto jo perkėlimo į Brooklyną.

B klasės Massachusetts pirmenybėse 16 dalyvių, jų tarpe 2 lietuviai: J. Starinskas ir A. Karosas. Starinskas laimėjo pirmą tašką, įveikęs Bany. P-bės vyksta Cambridge "Y."

Brooklyn Chess Club stiprina savo komandą, pasikviedamas lietuvius Repečką, Stankį ir Galminą žaisti už tą klubą Metropolitan lygos rungtynėse.

Anglijos lietuvių pirmenybės įvyko Manchesterėje. 1 vietą laimėjo P. Mončinskas (Brafordas), surinkęs 6-0 taškų. 2 v. A. Vilutis (Halifaxas) 5 taškai, 3. A. Bučys (Brafordas) 4 tš., 4. J. Šiaučius (Manchesteris) 3 taškai.

LDS SEIMAS

Š. m. birželio 3 ir 4 d. (sekmdienį ir pirmadienį) šv. Juozapo lietuvių parapijoje, Waterbury, Conn., šaukiamas Amerikos Lietuvių Katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos (LDS) metinis seimas. Seimas bus pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis 11 val. rytą. Po pamaldų bus bendri pusryčiai atstovams-ems. Apie 1:30 val. po pietų bus posėdžiai parapijos salėje. 6 val. vakare bus vakarienė ir šokiai. Vakarienis metu bus graži meninė programa.

Kiekviena LDS kuopa siunčia vieną atstovą, jei nėra daugiau dešimties narių, arba po vieną atstovą nuo kiekvienos dešimties narių, jei yra daugiau; likutį virš dešimties narių laikyti pilna dešimtimi. Apskritys siunčia po du atstovus. Atstovų įgaliojimus turi pasirašyti kuopų bei apskričių valdybos (dvasios vadas, pirmininkas ir sekretorius). Taip pat prašome iš anksto parengti ir prisijusti savo sumanymus, pasiūlymus ir pageidavimus.

LDS CENTRO VALDYBA

Jau 9-ti Metai Kai Visi Klauso—
"Lietuvos Atsiminimų"
RADIO VALANDŲ
Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 p. p.
Stotis WEVD---1330 kil. 5000 w.
JOK. J. STUKAS, Dir.
1264 White St., Hillside, N. J.
Tel. WAverly 6-3325
SAVI, PAS SAVUOSIUS!

Tel. NEwton 9-4464

Estate of A. J. Valantiejus

VERONICA R. VALANTIEJUS

Laisniuotas Graborius

GENERAL INSURANCE AGENT

54-41 — 72nd Street

Maspeth, N. Y.